

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
207 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Nr. 7. Boston, Mass., Antradienis 15 d. Vasario (February), 1910 m. M. III.
Entered as second-class matter January 28, 1908, at the post office at Boston, Mass., under the Act of Congress of March 3, 1879.

The Lithuanian Weekly "TĖVYNĖ"

Published every Week by Lithuanian Alliance of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

For members of Lithuanian Alliance of America in the United States 50 c.
For non members, in the United States.....\$1.25.
For members of Lithuanian Alliance of America to Foreign Countries \$1.00.
For non members to Foreign Countries.....\$2.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:

"TĖVYNĖ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

Sąvaitraštis "TĖVYNĖ"

Išeina kas Antradienis (Užrašas South Boston'e, Mass.

PRENUMERATA METUI:

Susivienyimo Lietuvių Amerikoje sąnariams Suvienuose Valst. 50 c.
Ne sąnariams Suvienuose Valstijose.....\$1.25.
Susivienyimo Lietuvių Amerikoje sąnariams kitose viešpatystėse.....\$1.00.
Ne sąnariams kitose viešpatystėse.....\$2.00.

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TĖVYNĖ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

KONCERTAS! Miko Petrausko ir kitų

Surengtas per 23-čia kuopa SLA. bus

16 dieną Vasario { Feb. }
1910 m.

New O'Haro Teatre
Shenandoah, Pa.

Pradžia 7:30 vakare.

Sąnariai 23-čios kuopos SLA., visi lietuviai Shenandorio ir iš visų aplinkinių atsilankykite.

Atsilankymas gambiausio mūsų dainiaus ir kompozitoriaus p. M. Petrausko į mūsų miestą yra nepaprasta naujiena ir privalo kiekvienas lietuvis ir visi sąnariai 23-čios kp. pributi ant to iškilmingo vakaro. Mūsų pareiga yra kuoskaitlingiausiai pributi ant minėto koncerto, nes šie talentuoti tautiečiai kelia mūsų tautą aukštyn civilizacijon. Tikime, kad kiekvienas sąnaris paragins ir kitus mūsų brolius atsilaukyti ir išgirst puikiausių dainų, piano melodijų per p. ČURLIONĮ ir smuikos griezimo p. M. Slavicko. Nepraleiskite progos.

Kviečia 23-čios kp. K o m i t e t a s.

MIKAS PETRAUSKAS.

Zen. Budreckis

Kostumeriškas Krlaučius

: Sluvame gražiausiai visokias Drapanas :

Telpgi išvalome, atnaujiname,
išprosiame ir patalsome jas.
222 W. Broadway
So. Boston, Mass.

Dr. A. Šliupitė-Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.
(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 8-10 ryte; nuo 2-3 po piet; nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Telephone 762 So. Boston.

Dr. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

So. Boston, Mass., 495 Broadway
Nuo 8 iki 10 val. ryte; nuo 7 iki 9 vakare.

Skaityk "Tėvyne"
tiktai 1.25c. per metus.

MOKINKIMES PATYS

Gramatika angliskos kalbos mokintis
oe mokintojo (apdaryta) \$1,00.

Valkų Draugas arba kaip mokintis skai-
yt ir rašyt be mokintojo 15 c.

Naujas Budas mokintis rašyt be mokin-
tojo 10 c.

Aritmetika mokintis rokundų be mo-
kintojo su paveikslais (apdaryta) 35 c.

Pinigus siųskit per Money Order po šiuo
adresu: **P. MIKOLAINIS**
Box 62. NEW YORK CITY.

LIETUVIŲ UŽEIGA PAS CZAPLIKĄ

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, ėlius
visada švieži, vynai ir visokie likieriai ge-
riausi. Visokius gėrymus veseilioms, krik-
štynoms ir šiaip baliams, siunčiame į na-
mus. Visada gerai.

117, 119 and 121 A street
SOUTH BOSTON, WASS.

Vienatine Didžiausia

LIETUVIŠKA AGENTURA

Guodotini Tautiečiai ir Tautietės turim už garbę pranešti
visiems lietuviams iš Boston'o ir aplinkinių, jogei mes parduo-
dam Laivakortes ant geriausių, greičiausių laivų į Lietuvą ir iš
Lietuvos už pigiausias prekes.

Mes jau nuo pradžios mūsų biznio pardavėm šimtus Lai-
vakorčių ir išsiuntėm šimtus tukstančių dolerių, už ką gaunam
kas dieną tukstančius padėkavonių, kas patikrina mūsų teisingą
darbavimąsi dėl savo brolių Lietuvių.

Laivakortes parduodam ant visų linijų ant kokios kas nori
išvažiuoti arba atvažiuoti. Mes vienus išleidžiam iš Bostono, o
kitus iš New Yorko.

Siunčiam pinigų į visas dalis svieta. Per mus pinigai sių-
sti nueina greitai ir teisingai. Pinigus apmainom ruskus ant
amerikoniškų arba amerikoniškus ant ruskų, kas kiek nori.

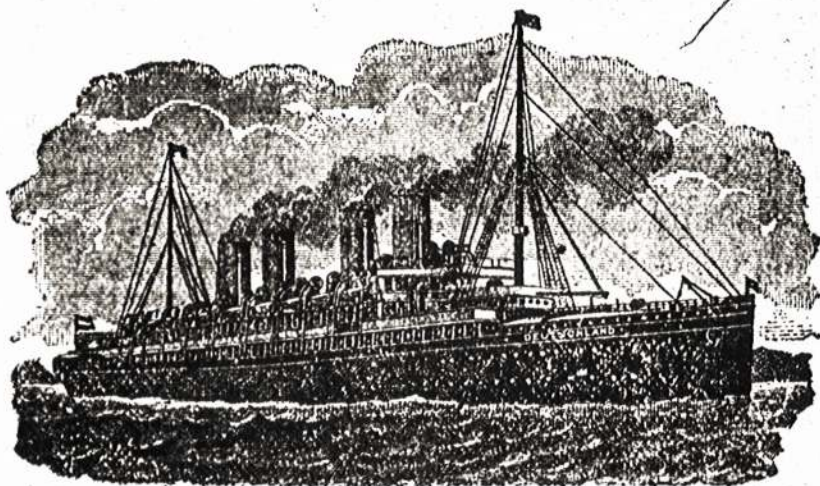
Norintienis keliauti į Lietuvą išstorojam Pasportus nuo Rus-
ko Konsulio. Parupinam visokias doviernastis ir visokius raštus ir teip kitokius reikalus atliekam kuogeriausiai. Pas mus siųs-
dami pinigų ar pirkdami laivakortes niekadus nebusite nuskriausti, nes mūsų prideryste yra tarnauti visuomenei dėl labo ir ge-
rovės žmonijos.

Tankiai gaunam laiškus su klausimu: Ar mes galim paimti žmogų iš vietos Lietuvoje ir atgabenti į Ameriką? — Mes galim
paimti iš pat namų, pergabenti per rubežių ir atvežti į Ameriką, o katrie nori keliauti į Lietuvą ir tuos galim pristatyti į namus.

TAUTIEČIAI: Kai augščiaus minėta mūsų Agentura, kuri gyvuoja nuo keletos metų ir yra plačiai žinoma, auža ir platinasi,
o tai ačiu pritarimui tukstančiais tautiečių, kurie supratę tikrus patarnavimus savųjų ir paėmę į širdį šuos žodžius: Yra pri-
derystė kiekvieno žmogaus šelpti savo tautiečius", tikrai tos priderystės laikos ir pulkais glaudžias iš visų kraštų Amerikos čionai
pas mus, pas savuosius, kur iškalno yra persitikrinę, jeigu jų visokie prašymai ir ju reikalavimai greitai ir teisingai taps išpildyti.

Užtikrinam Jumis Guodotini Tautiečiai, kad mūsų egzistacija remiasi ant mūsų nenuilstančio darbavimosi dėl jūsų labo.
Rupinamės ir rupinsimės kiek tiktai galima apsaugoti jumis nuo žmonių neteisingų, svetimtaučių, kurie garsingai vadina save lie-
tuviais, broliais jūsų, budami Jum prielankus patol, kol Jumis reikalauja, o potam-gi gal yra didžiausiais nevidonais mūsų tautos.
Todėl mieli broliai atkreipiam jūsų atydą ant mūsų vienatinės ir tikriausios lietuviškos Agenturos. Čionai kreipkitės su savo rei-
kalais, nes tik čionai rasite savuosius gatavus ukvatnei jums patarnauti. Dėltogi pamykit kad: Mes parduosim jum po paskutiniai
pigiausiai Kompanijos prekią Laivakorte ant Bremeno, Hamburgo, Rotterdamo, Antverpo, Libavo ir Anglijos. Mes ant jūsų
pareikalavimo partrauksim iš tėvynės mielus jums svečius: gimines, brolius, seseris ir tt. Mes užsiimsim kuogeriausiu išleidimu į
krajų, kada tik važiuot norėsit. Atkeliaujančius iš kitų miestų į Bostoną patinkam ant stoties (vagzalo), parupinam nakvynę ir iš-
leidžiam į krajų. Mes išsiųsim jumis pagal pigiausį kursą Rublius, Markes ir kitokius į visas dalis svieta.

G. BARTASZIUS, 261 Broadway So. Boston, Mass.

K. Šeštokas.

Ausų kultūriški reikalai.

Štai, kada kryževiai (geriaus sakant, to laiko nuožmiausi žmogžudžiai) užpuola Lietuvą... Pakerta jos tvirčiausias spėkas... Lietuviai prastoja savo nepriklausomą valstybę... ir prisiima kryževių papročius... tikyba... Kryževiai, kaip pirmiausi Lietuvos išgriovėjai, įbruka savo knygas... Lietuviams, žinoma, paremtas vien tik ant prietarų... Lietuviai pastoja karštais prietarų pildytojais ir vietoje šviestis, arba pažint mokslą—pašvenčia visas savo spėkas ant steigimo tikybinių institucijų ir pastoja aklausiais tikėtojais į kryževių skelbiamą mokslą. Kada 14—15 amžiuose, po visą pasaulį pradeda plėtotis mokslas, lietuviai galutinai atsiduoda prietarų įtekmei; tiki, jog gyvenimas šiame pasaulyje yra tik valandėlė prieš mirtį ir stengimasis dirbt savo labai šiame pasaulyje, yra veltus, kadangi ant ano milaširdingasis Dievas ir jo sūnus Kristus, užmokės šimteriopai. Teip lietuviai tikėdami į niekam nematomas ir nežinomas būtis, pasilieka užpakaliuje mokslo iki devyniolikto šimtmečio. Devyniolikto šimtmečio, negana, kad lietuviai buvę pavergti fiziškai per eiles metų, vos pasiliosavę iš tos vergijos, t. y. baudžiavų—pastoja vėl dvasios vergais, reiškia, tampa persekiojami už savo prigimtą kalbą, teipgi už literatūrą; rusų valdžia, uždaro lietuvių spaudą, išnaikina tą pačią literatūrą, kuri jau šiek-tiek buvo išsiplatinusi pas lietuvius, įbruka savo knygas, kurios nieko nesiriša su mokslu, bet tik nori, idant lietuvius paverst rusais!... Džiaugiasi iš to priešai, nes visas, kaip moksliškas, teip ir išrodančias jų bjaurius darbus knygas—rusai sudegina... Lietuviai pasilieka vien tik ant maldaknygių (nors tos ir buvo persekotos, visgi jų buvo daugiau); rusiškų elementorių, teipgi tokių pat mokyklų.

Iš to ką augščiau rašėme, mes matome, kad lietuviai, kaip tik nuo prastojimo savo nepriklausomos valstybės, buvo mokinami vien tik prietarų; o pabai goje devyniolikto šimtmečio, kada kitos tautos gana daug pašoko mokslo link (pavyzdin Japonija) — lietuvių mokslo šaltiniais buvo maldaknygės, iš kurių nė vienas žmogus negali apsišviesti. Rusiški elementoriai, kurių tikslas buvo paversti lietuvius rusais, rusiškosios mokyklos (rusinimo lizdai), kuriose lietuviai galėjo išmukti, kaip garbint carą, jo pačią, vaikus, ministerius ir visokios rūšies valdininkus.

Teip liūdnoje aplinkybėse bebūvant, beveik iki pusei devyniolikto šimtmečio, lietuviai susilaukė savo energišką darbininką Dr. V. Kudirką, kuris savo publicistiškuose raštuose, ragino lietuvius pasiliosuoti ne tik nuo rusų valdžios jungo, bet ir kitokių savo dvasios slopintojų; lietuviai pradėjo smarkiai judėti. Ir štai užstojus dvidešimtam šimtmečiui, lietuviai atgauna spaudą ir viskas pradeda važiuot naujomis vėžėmis.

Nors staiga pasklido daugelis knygų ir knygelių, bet jos nesistengė paliuosuoti žmones nuo prietarų re-

tezių. Ir teip lietuviai vėl pasilieka agituojami, kad klausyt valdžios, kad neleist savo vaikus augštesnėn mokyklon (nes, esą, bedieviais pastos), bet aklaui klausyt ir viską daryt tik teip, kaip jie nori. Tik ačiu mūsų gerbiams vyrams, kaip tai Dr. Jonui Šliupui, Šernui ir kitiems, kurie nors toli gyvendami nuo savo tėvynės Lietuvos, jautė lietuvių dvasios dejavimus*) po jų jungo ir pradėjo rašyt veikalus, išaiškindami kas tai yra ir kaip civilizutas pasaulis žiūri ir kaip lietuviai privalo žiūrėti į kultūrą, idant įgyt sau žinės laisvę. Ypatingai Dr. Jonas Šliupas sujudino kuo-ne visą lietuvių jaunuomenę. Kada jo knygos, gana plačiai pasklido po Lietuvą, priešai siuto keikdami ir grūmodami tiems, kurie drįs skaityt Šliupo "bedieviškus" raštus. Pasklido paskalos, jog Amerikoje yra koks tai bausis žmogus (sup. Šliupas), kuris parsidavęs velniui, — prisiunčia kiekvienam po šimtą dolerių, kas įsipjauja savo pirštą ir krauju pasirašo velniui (o gal Šliupui?). Pažangesnieji žmonės, visi gavo vardą "Šliuptarnis", kurie bijojo (reikia žinoti, kad daugumas, kurie skaitė augščiau minėtų vyrų knygas, visai netikėjo, jog kunigas yra tai kokia galinga dvasia), apskundė policijai (atsimenu, kada policija atsitranks susirinko Šliupo, Šerno ir Dembskio knygas, sakydama, jog tokios knygos yra nelegališkos) kuri judosišku būdu slogino besiplėtojančią Lietuvių dvasią!...

Nemažiaus naudos lietuviams atnešė Šerno knygos. Pakol jo knygos nebuvo išsiplatinę po Lietuvą, lietuviai nieko nežinojo apie gamtos mokslus. Nors tie, kurie lankė augštesnes mokyklas, buvo apsipazinę su jais (gamtos mokslais), bet laikė tai slapybėje. Tik vienintėlės Šerno knygos, kurios parašytos lyg tyčia mažamoksliams, t. y. aiškia ir suprantama kalba, apšvietė kiekvieną norintį apsišviesti. Bet priešai ir tas norėjo sudeginti; nors jau netoli du metai, kaip apleidau Lietuvą, bet tai rodosi vakar atsitiko, t. y., kada būdamas Lietuvoje gavau tarp kitų Šerno knygų ir jo parašytą "Biologiją", kurią kaimynas užtėmijęs nutverė man nematant ir skubiai nunešė pas kunigą pažiūrėti, apskūsdamas mane, kaipo skaitytoją bedieviškų knygų. Žinoma, nors kunigas buvo gana pirmaeiviškas sulyginus su kitais, bet visgi pašaukęs mane ant išsiteisinimo pasakė: "Nors knyga yra moksliška, bet, kad sako, jog žmogus išsivystęs pats per save, o ne Dievas jį sutverė, todėl kaip tau, teip jaunam vaikui, yra labai pavojinga skaityti".

Tokiu tai būdu, mes, lietuviai, su pagelba mūsų drąsių vyrų, pasiliosavome iš retezių, kurie suvaržė mūsų prabočių dvasią dar beviešpataujant Lietuvos didžiamjam kunigaikščiui ir karaliui Mindaugiui (1300 m.).

Iš pavyzdžio, kuriame mes trumpai perbėgome Lietuvos tobulinimosi (kultūros) istoriją, galime persitikrinti, kokią naudą lietuviams atnešė knygos. Kaip kryževiai sukaustė lietuvių dvasią ir laikė per šimtmečius, pakol lietuviai nesusilaukė didvyrių, kurie paliuosavo savo brolių dvasią. Jų ginklas buvo kny-

*) Paminėti vyrai dirbo tautos labai pirma spaudos atgavimo. Rd.

gos, dėltogi supraskime kaip reikia gerbt knygas.

Kad šitame straipsnije mes pasiryžome daugiau kalbėti apie Amerikos lietuvius, negu apie Lietuvos, taigi pažiūrėkime, kokią naudą knygos atnešė Amerikos lietuviams.

Svarbiausias dalykas yra tas, kad Amerikos lietuvių, tik tą galima vadinti nemokintu arba neapšviestu, kuris yra girtuoklis, arba kitokios rūšies pasileidėlis. Tas vyriškis ar moteriškė (čia priskaitau ir jaunuosius, kaip mes paprastai sakome, vaikus ir merginas), kuris ar kuri, kad skaito geras knygas, yra apšviesti. Nueik pas Amerikos dorą lietuvių, o pamatysi, kad pas jį knygų netrūksta: jis turi keliatą knygų judinančių gamtos mokslus, teipgi, jis turi gana gerų knygų judinančių politiška ekonomija, sociologija ir kitus draugijos mokslus (žinoma, apie politiška ekonomija ir sociologija, mes, lietuviai, neturime savo kalboje, bet katras turi gerus norus, greitai pramoksta angliškai ir mokinasi iš angliškų knygų); teipgi galima užtėmyt ir matematikos, žinoma, nors tik aritmetiką, bet reikia atminti, kad paprasto darbininko reikaluose, nėra reikalinga, kad žinot augštesnę matematiką. Jeigu mylėtojas tų visų knygų, nepraleidžia liuosą laiką nereikalingiems pasilinksminimams, bet užsidaręs savo kambariye skaito (mokinaši) jas, beabejonės tampa mokytu žmogum. Dėl pavyzdžio mes bandykime pakalbėt su doru, apsiskaičiusiu žmogum ir su tuo, kuris yra sėdėjęs du-tris metus kolegijoje ar universitete, patėmysime, kad tas, kuris nebuvęs jokioj mokykloj, bet skaitęs geras knygas—pakalbės kelis kartus geriau ir bus visad pasiryžęs prie kokio-nors gero darbo. Beto, knygų skaitytojas gali apsipazint su yvairiausiais mokslais, su yvairiausiais aprašymais, kokių-nors įžymių, mokslinčių ištirtų dalykų, žodžiu pasakius, nėra to dalyko pasauliye, apie kurį negali būt girdėjęs knygų skaitytojas, kadangi knygoje yra aprašyti, kaip senesnieji teip ir vos tik atrasti yvairūs visatos gaivalai.

Nors mes aprašytume visus gyvenimo plyšius, per kuriuos tik gali įsigriebt šviesos (mokslo) spinduliai, visgi tą patį matytume, t. y., kad knygos yra veikėju to viso. Kad ir knygos turi daug svarbių stulpų, ant kurių remiasi tautos kultura, mes, lietuviai, jų turime gana mažai. Gal jau mes mokame daugiau negu tos knygos gali mus išmokyti, o gal, greičiaus, mes nė tiek nemokame, kad galėtume suprast knygų vertę. Daugiau galima tikėt paskutiniems žodžiams, t. y., kad mes dar nevysi suprantame knygų vertę.

Mes augščiaus jau kalbėjome apie vertę angliškų knygų ir užtiesą reikia pasakyti, jog daug angliškų knygų, ypatingai vadovėliai, yra pastebėtinai tobuli, bet visgi jie negali užganėdint visus lietuvius, kadangi nevysi lietuviai gali skaityt angliškai. Kuris turi gabumą ant kalbų, išmoksta gana greitai ir teip pačioj Amerikoje, vienas pagyvenęs vienus metus daugiau kalba, negu kitas penkis ar dešimtį. Idant galėtų skaityt tas geras knygas ir tie, kurie tesupranta tik savo prigimtą kalbą, reikia jiems knygų rašytų ne

anglų kalba, bet lietuvių. Kad mes tų knygų tingai vadovėlių, neturime, taigi sustoją pagalvoti iš kur jas gauti?

Be darbo niekas nesistoja naudingų, teip, pako mes nedirbame, neturime naudingų knygų. Nors daug mes turime yvairių, kaip originalinių, teip ir ne originalinių raštininkų, nes jų parašytieji veikalai (originališki ar ne originališki) patįs per save, kas nors juos turėjo parašyti. Pilni lietuviški knygynai yvairių apisakaičių, teipgi neiškrito iš dangaus lyg manna, jas kas-nors parašė. Bet kodėl mes neturime pilnus knygynus moksliskų knygų ir apysakų (ne apysakaičių), juk jeigu verst ar originališka rašyt apysakaitę, tai kodėl neišverst arba parašyt moksliską? juk laiko ir spēkų ir apysakaitės reikalauja. Štai Tolstojaus, yra gana svarbių raštų, bet kiek mes turime išverstų, tai rodosi lyg išrinkti iš visų silpniausieji. Čia pasirodo koks tai didelis apsileidimas, mūsų rašytojų, kurie vietoje, pirmiaus, išsilavint gerai, berašinėjant į laikraščius straipsnius (žinoma ir veikalėlius, tik juos peržiūrėti, jeigu turi svarbą, išspaudint knygutėje, bet jeigu ne, palikt tobulesniam apdirbimui), tuoj griebiasi plunksnos ir be jokio apmąstymo rašo veikalą... Žinoma, kad parašyt ką-nors gero, reikia praktikos, reikia netik prigimto, bet ir išvystyto talento; tik kada ypata turi šiuos elementus, tada gali rašyt veikalus, bet kol neturi, privalo mokyties rašant į laikraščius ir tėmyjant senų literatų veikalus, labiausiai skaitant gerų rašytojų parašytas knygas.

Sena lietuvių patarlė sako: "Vienas muštas geresnis negu devyni nemušti". Jeigu mūsų rašytojai, parašytų vieną gerai apgalvotą knygutę, ji daugiau atneštų naudos visuomenei negu jo parašytų, bet neapmąstytų dešimtis. Dėltogi jūs, kurie norite pasidarbuot visuomenės labui, nesistengkite, kad išverst dešimtį-dvidešimtį apysakaičių, bet stengkitės, idant į tą laiką parašyt (išverst), nors vieną gerą mokslo vadovėlį. Tą vieną jūsų svarbų veikalą daugiau žmonių skaitys, negu, kad skaitytų dešimtį šiūkšlių, kurias tik patįs autoriai skaito, t. y. patįs šiūkšlių rašytojai.

(Toliaus bus).

Lietuviški laikraščiai.

Mes tankiai kalbame apie lietuvių literaturą paminėdami laikraščius ir knygas ir tankiai "bėdavojaime", kad tų laikraščių ir knygų turime labai mažai. Sutikt su tuomi "bėdavojimu" negalima, nes ir knygų ir laikraščių turime gana daug, tik stengkimės jais naudoties ir juos palaikyti. Nekalbant apie daugybę knygų, kurių daugybės sukrauta didžiausiuose knygynuose "Lietuvos", "Vienybės Lietuvninkų", TMD. Amerikoje ir Zavadzkie, Šlapelienės, Lietuvoj, Maciejausko, Latvijoje, teipgi daugeliye mažesnių knygynėlių, kaip Lietuvoj, teip ir Amerikoje, ne pro šalį bus pažvelgt į skaitlių lietuviškųjų laikraščių, leidžiamų, vienoj ir kitoj pusėje jurių. Šiadien turime

laikraščius, einančius:

Didėje Lietuvoje: "Lietuvos Ūkininkas", nuo pabaigos 1905 metų, eina iš Vilniaus kartą per sanvaitę, su du-kart mėnesiniu priedu "Žemė", mėnesiniu "Mokykla" ir mėnesiniu "Sveikata".

"Lietuvos Žinios", nuo pirmos pusės 1909 metų, eina iš Vilniaus du kartus per sanvaitę.

"Viltis", nuo pusės 1907 metų, eina iš Vilniaus tris kartus per sanvaitę.

"Lietuvių Tauta", nuo 1907 metų, eina iš Vilniaus neperijodiškai.

"Žemdirbis", nuo 1908 metų, eina iš Vilniaus du kartus per mėnesį.

"Draugija", nuo 1907 metų eina iš Kauno kartą per mėnesį.

"Vienybė", nuo 1908 metų, eina iš Kauno kartą per sanvaitę.

"Vargoninkas", nuo 1908 metų, eina iš Kauno kartą per mėnesį. Teipgi girdėta, jog iš Kauno pradėjo eit "Garnis" ir "Lietuvaitė", bet, galbūt dėl ekonomijos, leidėjai, turbūt Amerikon, savo naujai pradėtus leist laikraščius, nesiuočia.

"Šaltinis" (rodosi) nuo 1906 metų, eina iš Seinų kartą per sanvaitę su sanvaitiniu priedu "Šaltinėlis".

"Vadovas", nuo pusės 1909 metų, eina iš Seinų kartą per mėnesį.

"Spindulis", nuo pabaigos 1909 m., eina iš Seinų, du kartus per mėnesį.

Prusijos Lietuvoje: "Nauja Lietuviška Ceitunga", nuo 1890 metų eina iš Tilžės tris kartus per sanvaitę, su mėnesiniu priedu "Kaimynas".

"Lietuviška Ceitunga", nuo 1878 metų, eina iš Klaipėdos kartą per sanvaitę.

"Konzervatyvų Draugystės Laiškas", nuo 1882 m., eina iš Priekulės (šie visi spaudinami gotiškais raidėmis). Pereitais metais, iš Tilžės pradėjusi eit "Birutė" spaudinama lotynų raidėmis, bet ją matyt nevisi turi laimę, teip, kaip "Lietuvaitė" su "Garniu".

Latvijoje: "Rygos Garsas", nuo pusės 1909 m. eina iš Rygos, kartą per sanvaitę.

"Rygos Naujienos", nuo pabaigos 1909 m. eina iš Rygos, su priedu "Rygos Naujienų literatūros priedas".

Lenkijoje: "Marijavitis, švenčiausio sakramento garbintojas", nuo pusės 1909 m., eina iš Lodziaus, su priedu "Marijavitų Žinios", kartą per mėnesį.

Scotijoje: "Rankpelnis", nuo 1907 m. eina iš Belshill (rodosi, kartą per mėnesį).

"Širšė", nuo pabaigos 1909 m., eina iš Bellsh., rodosi kartą mėnesyje (Amerikon, rodosi mažai ateina). Yra tai satyriška brošiurėlė.

Amerikoje: "Vienybė Lietuvninkų", nuo 1886 m., ėjo iš Plymouth, Pa., dabar eina iš Brooklyn, N. Y., kartą per sanvaitę.

"Lietuva", nuo 1892 m. eina iš Chicago, Ill., kartą per sanvaitę.

"Tėvynė", nuo pradžios 1908 m. eina iš So. Boston, Mass., kartą per sanvaitę.

"Draugas", nuo pirmos pusės 1909 m., eina iš

Wilkes-Barre, Pa., kartą per sanvaitę.

"Kova", nuo pirmos pusės 1905 m., eina iš Philadelphia, Pa., kartą per sanvaitę.

"Laisvoji Mintis", nuo pradžios 1910 m., eina iš Scranton, Pa., kartą per mėnesį.

"Progresas", nuo pradžios 1910 m., eina iš Philadelphia, Pa., kartą per sanvaitę.

"Saulė", nuo pusės 1888 m., eina iš Mahanoy City, Pa., du kartus per sanvaitę.

"Katalikas", nuo pradžios 1899 m., eina iš Chicago, Ill., kartą per sanvaitę.

"Linksmas Valanda" (pasakos), nuo pradžios 1899 m., eina iš Mahanoy City, Pa. (rodosi kartą per mėnesį).

"Žvaigždė" (rodosi nuo 1891 m.), ėjo iš Brooklyn, N. Y., vėliau iš Shenandoah, Pa., dabar iš Philadelphia, Pa., kartą per sanvaitę.

"Darbininkų Viltis", nuo pradžios 1903 m., eina iš Shenandoah, Pa., kartą per sanvaitę.

"Keleivis", rodosi nuo 1904 m., eina iš So. Boston, Mass., kartą per sanvaitę.

"Lietuvių Žinios", nuo pabaigos 1908 m., eina (kada sumislija) neva kartą per mėnesį.

"Amerikos Žinios", nuo pradžios 1910 m., eina iš Chicago, Ill., kartą per sanvaitę.

"Dagis" (satyros brošiurėlė), nuo pradžios 1909 m., ėjo iš So. Boston, Mass., dabar eina iš Chicago, Ill., kartą per mėnesį.

"Dilgėlės" (satyros laikraštukas), nuo 1905 m., ėjo iš Philadelphia, Pa., dabar eina iš Pittsburg, Pa., kartą per mėnesį.

Abelnai, lietuviškų laikraščių eina: Didėje Lietuvoje—13. Prūsų Lietuvoje—4. Latvijoje—2. Lenkijoje—1. Scotijoje—2. Amerikoje—16. Viso, šiandien turime 38 lietuviškus laikraščius, tarpe kurių turime: Tris-kart sanvaitinius — 2; du-kart sanvaitinius—2; sanvaitinių—17, du-kart mėnesinių—1; neperijodiškus—2, kiti nesugaudomi.

Ant šitokio pluošto mūsų perijodiškosios literatūros, mes turime valandėlę apsistoją, pagalvot ir drąsiai pasakyti, jog literatūros turime užtektinai, tik pasistengkime ją palaikyt ir padaryt ją tikra literatūra, atmetant visas šiukšles kurios ją, tą literatūrą teršia, idant iš jos turėtume sau dvasišką peną, o ne nuodus, ne įrankį demoralizavimui mūsų, neseniai atbudusios ir šiek-tiek kulturiškai pakilusios tautos. Naujų laikraščių daugiau nums nereikia, nes turime jau užtektinai, tiktai stenkimėsi juos kuogeriausiai palaikyt kaip medžiagiškai, teip ir dvasiškai. Tik leidėjai ir redaktoriai turi pasirūpinti, idant jų leidžiami ir rėdomi laikraščiai, lietuviškai tautai nešty naudą, o ne vien tik jiems dolerius. Kuomet leidėjams ir redaktoriams rūpės pakėlimas laikraščių etikos, tuomet įgis visuomenės paramą.

Dar kartą atsizvelgus į lietuviškųjų laikraščių skaitlių, reikia pasakyti, kad Amerikos lietuviams *butinai* reikalingas dienraštis. Amerikiečiai turėtuomi pasirūpint be laiko nutęsimo. Geriausiai priktų "Lietuvos" arba "Vienybės Lietuvninkų", kai-

po seniausiem ir turtingiausiem publicistam, savo leidžiamą laikraštį (bent vienas iš jų dviejų) paverst dienraščiu. Apie dienraščio reikalingumą, tenka gana tankiai girdėt kalbant ir tai gana plačiai, todėl yra viltis, jog lietuviškas dienraštis Amerikoje yra būtinai reikalingas ir galima iš anksto jam spēt gana geras pasekmes. Pagalvokite, "Vien. Liet." ir "Lietuvos" leidėjai, pasistengkite išleisti dienraštį.

Kelmelis.

Statistika arba žmonių surašymas.

Kaip jau skaitytojams yra žinoma, jog kas dešimtis metų, Suvienytose Valstijose yra daroma valdiška statistika arba visuotinas žmonių surašymas. Tokia statistika, iš eilės 13, atsibus šiais metais, žmonių surašymas prasidės nuo 15 dienos Balandžio. Surašymui žmonių, gyvenančių Suvienytose Valstijose, valdžia šiuosmet paskiria 60,000 ypatingų surašytojų, enumeratoriais vadinamų. Valdiškasis statistikos biuras Washingtone, prašo laikraščių, idant viešai apskelbtų informacijas, kurios rišasi su būsiančia statistika.

Enumeratorių darbas, surašymas žmonių, tęsis per dvi savaites. Už savo darbą, enumeratoriai gaus užmokėt iki 6,00 per dieną; tas paeis nuo enumeratoriaus gabumo, t. y., kaip daug žmonių per dieną galės užrašyti. Enumeratoriai bus paskirti į tris skyrius: miestams, kaimams ir ūkininkams, tarpe kurių bus renkama ūkininkystės statistika.

Enumeratoriams algos bus mokama pagal tris klasifikacijas, būtent: 1) per capita, 2) maišrium, 3) per diem. Pirmieji du skyriai dar dalinami į penkis subdivizijas: a) 2 centai nuo pravardės, b) 2½c. c) 3c., d) 3½c., e) 4 centai. Už užrašymą kiekvienos formos, enumeratoriai gaus skyriuje a) 20 centų, b) 22½ centų, c) 25 centus, d) 27½ centų, e) 30 centų. Taigi, šiuosmet enumeratorių algos bus didesnės negu pirmiaus buvo.

Iš gyventojų surašymo pusės, reikia paminėti, jog enumeratoriai kiekvienam statys klausimus, ant kurių užklaustasis turės atsakyti. Prie progos, reikia paminėti, kad enumeratoriui klausiant vietos gimimo, lietuviai būtinai turi atsakyti "in Lituvėnija", ir tai be atsižvelgimo, ar klausiamasis būtų gimęs Kauno, Vilniaus, Gardino, Minsko ar Sūvalkų gubernijose, ar Prūsijos Lietuvoje, jog gimęs yra Lietuvoje.

Klausimus, enumeratoriai statys, 32. Štai jie:

- 1 Vieta gyvenimo?
- 2 Vieta, kurioje dabar gyveni?
- 3 Vardai šeimos narių, kurie sykiu su tavim gyvena?
- 4 Giminingumas jų?
- 5 Lytis?
- 6 Tauta?
- 7 Amžius?
- 8 Vienutis, vedęs, našlys ar persiskyręs?
- 9 Kiek metų nuo apsivedimo?
- 10 Kiek vaikų?

- 11 Kiek vaikų yra mirę?
- 12 Vieta gimimo?
- 13 Vieta tėvo gimimo?
- 14 Vieta motinos gimimo?
- 15 Kuomet atkeliavai į Ameriką?
- 16 Ar turi pilietiškas popieras?
- 17 Ar moki anglišką kalbą, jeigu ne, tai kokią kalbą vartoji?
- 18 Užsiėmimas?
- 19 Kur dirbi?
- 20 Esi darbdaviu, ar darbininku?
- 21 Ar dirbai 15 dieną Balandžio 1910 m?
- 22 Kaip ilgai nedirbai 1909 m?
- 23 Ar moki skaityt?
- 24 Ar moki rašyt?
- 25 Ar lankiai mokyklą nuo 1 d. Rugsėjo, 1909 m?
- 26 Ar turi savo namus, ar samdaisi?
- 27 Ar turi skolos ant savo namų?
- 28 Ar turi namus, ar ūkų?
- 29 Kiek darbininkų ūkėje laikai?
- 30 Ar tarnavai kareivijoje?
- 31 Ar esi neregiu?
- 32 Ar esi nebyliu?

Visus šiuos klausimus, kiekvienas lietuvis turi gerai atminti ir, labiausiai atminti, kad enumeratoriui klausiant kokios tautos esi pats ar šeimyna, reikia atsakyti *Lituvėnijan*. Teipgi, klausiant vietos gimimo paties, tėvo ar motinos, jeigu gimimo vieta yra Lietuvoje, atsakykite *in Lituvėnija*.

Lietuviai šiuomi kartu turi save prisipažinti lietuviams, o ne rusais, vokiečiais ar lenkais, kaip kad pirmiaus save pripažindavo enumeratoriams, dauginami eilias svetimų gaivalų, kurie yra lietuvių priešais. Rods, pirmiaus statistikos blankose nebuvo atskiros rubrikos lietuvių tautai, todėl jeigu kuris lietuvis ir pasisakydavo esąs lietuviu, tai enumeratoriai, bile tik patyrė, kokiuose rubežiuose, po keno globa Lietuva randasi, tai ir grūsdavo lietuvių į rusų tai į lenkų ar vokiečių rubrikas, nes jie turėjo rašyt tik į tokias rubrikas, kokios blankose buvo pažymėtos. Vienok, SLA. atkreipė akį į tą reikalą ir 1907 metais, paklabino visuotinosios statistikos biurą ir pasiūlė jam lietuvių tautos rubrikos įtraukimą į statistikos blankas. Statistikos biuras prielankiai atsiliepė ir prašė nurodyt, maž-daug, kiek lietuvių Suvienytose Valstijose gali būti. Ar SLA. nurodė lietuvių skaitlių, nežinia, bet yra viltis, jog šioje statistikoje turėsime jau ir lietuvių rubriką.

Vincas.

Prie Naujo Kapo.

(Užbaiga).

Keleivi, tik tēmyk—koks veidas rūstus:
Turbūt jis čia girdi veidmainio šauksmus,
Veidmainio, ką gydo supuvus dušias,
Kurs velnio apsėstas velnių nebijaš,
Ką pats prakeikimo jau vertas seniai,
Kuriam betarnauja aptingę velniai.

Antai vēl nupuolē rasa iš dangaus:
Gamta liep' jam verkti ir verkti daugiau
Akluju šauksmų, ką neliauja skambēt,
Jog nēra čia nieko—tik jujų "kalbēt",
Kaip pifijos karščio pagautas ūmai,
Ką švokščia apsnūde—žmogus nežinai.

Užtat jam gamta liep' vis verkti toliau
Vis meta lašų jam kaskart vis daugiau,
Kad verktų gyduolēm's skerdikų žmonių,
Kuriems vien terūpi vaisiai skambančių;

— Ir tų, kur teisybės emblemos gudriai
Iškeltas žodžiuos be prasmės visiškai,
Ir tų, jaunikaičių auklėtų žodžiais,
Kurie jus veda anųjų keliais

Vardan vien turtų ir besotės gerklės:
Vardan pinigų jie nepaiso vėlės
Nē savo, nē kito, o—vargšo žmogaus
Tada tik priėją meiliai ją priglaus,

Kada pamatys, jog dar yra keli
Maži trupinėliai, plutelė skalsi...
Keleivi! jam liūdna, neb' gali žiūrēt,
Tarsi, jis jau prašo jam lentą uždēt,

Kad žengti į duobę nuo žemės šaltos,
Kad skirtis ant amžių iš skausmo sielos;
Štai karstą jau dengia draugužio ranka,
Štai alpsta iš skausmo vienutė miela,

Jau leidžia į duobę... ak! oi, kaip graudu...
Toks jaunas pradėjęs tik eiti taku
Gyvenimo, meilės ir rengės kvėpuot
Dėl žemės, ką verkia, neliauja dejuot.

Viskas idealai ir siekiai šventi
Be gaileščio, jausmo mirties pakirsti
Su juo draug į duobę štai žengia visi:
Priglaus ten vietelė šalta ir tamsi....

Keleivi, pakolei toliau tu žengsi,
Nueidams atminki, žemes kad bersi
Ištarti žodžius, o ištaręs laikyk
Ir eidam's keliu tu visiems pasakyk,

Jog šičia va ilsis pakirstas vargų
Jaunutis fantazas anųjų laikų,
Nelemtas auklėtojas jausmo širdies,
Apšauktas kvailiu, net kvailiai be minties

Ištremts iš Tėvynės į verksmo laukus,
Priverstas be laiko keliaut į kapus,
Svajotojas meilės, išjuoktas draugais....
Keleivi ir tu gal buvai ten su jais?

Pažvelgk paskutinį jau kartą šiadien'
Pažvelgęs, supratęs minėsi kasdien'
Tą kapą tarp medžių, krūmyčių, žolių,
Kursai va išaugo globoj' tik dviejų:

Meilužės ir draugo tikrosios širdies:
Čia daugel, oi daugel gilios paslapties...
Keleivi, čia liūdna prie kapo stovēt
Bet luktelk minutę nereiks tau kentēt;

Antai koks paveikslas gailingas, graudus,
Palaukk atsižvelgk čionai į kapus:
Štai kalnas, ant kalno kapeliai maži,
Tarp medžių palinkę va kryžiai keli,

Tarp jujų baltuoja duobė užkasta,
Ant josios, kaip angiel's nulinkus miela
Rupuoj' kaip paukštis.... Ak! liūdna čionai
Ir akmenį verktų išvydę tikrai....

Elemka "L. R".

Iš Lietuvos.

Vilnius.

Vilniuje be Lietuvių Dailės Draugijos yra dar ki-
ta draugija, vadinama Vilniaus Dailės Draugija. Į tą
draugiją priguli dailininkai gyvenantieji Vilniuje be
skirtumo tautų. Joje ir dailininkai lietuviai užima
prideramą sau vietą. Ta draugija rengia Vilniuje
yvairiomis kalbomis iš dailės sryties paskaitas, daro
yvairias parodas, žada rūpintis mūsų krašto senovės
griuvėsių bei kitų paminklų palaikymu ir t.t.

Subatoje Sausio 9 d. 8 val. vak. Bajorų kliūbe
(Milionaja), minėtoji Draugija rengia rusų kalboje
paskaitą: "Nauji keliai dailėje,—žodis, muzika ir pla-
stika". Skaitys prof. Kulbinas iš Peterburgo. Toji
įdomi paskaita bus papildoma tam tikrais artistiškais
pavyzdžiais iš muzikos, poezijos ir plastiškos dailės.
Skambins ant fortepijono žinoma muzikė daktarienė
Laumianskienė, griež ant violančelės p. Vainbrenas.
Prie to bus deklamacijos ir nykstantieji paveikslai.

Ta pati Draugija, norėdama, supažindint visuo-
menę su yvairiomis tepliorystės pakraipomis, surengė
neperseniai Vilniuje (Aušros Vartų g.No. 6) dailinin-
kų impresjonistų parodą. Impresjonizmas tai yra
apsireiškusioji dailėje pakraipa, kurios pasekėjai at-
kreipia didžiausią atydžią ne į tikrumą spalvų ir for-
mų, sulyginant su tuomi ką mato, bet į išsirodančias
spalvas ir į tą įspūdį, kurį parinktasis daiktas ar re-
ginis daro ant žiūrėtojo. Išeidami iš to atžvilgio tē-
pliotojai impresionistai tepliodami tankiai dažus su-
maišo tarpu savęs ypatingu būdu.

Parodoje yra išstatyta apie 180 veikalų daugiau-
siai Peterburgo artistų. Paroda ta, dėlei savo origi-
nališkumo, o lygiu būdu nors ir dėlei sulyginimo su
lietuvių dailininkų darbais, yra labai įdomi ir verta
apsilankymo. Atverta ji bus dar tik iki Sausio 15 d.

A. Žmuidzinavičius.

Kaunas.

Sausio 16 d. (subatoj) Tilmanso teatre "Daina"
rengia vakarą. Bus sulošta antrą kartą 5 veiksmių
drama "Vilko dantįs". Paskui šokiai.

Nuo pradžios šių 1909-10 metų prie St. Čiunky-
tės-Petronienės rankdirbystės ir namų vedimo moky-
klos (su tiesomis) yra leista abelno lavinimos vakari-
niai trijų skyrių kursai. Šiuosmet mokslas prasidėjo
pirmuose dviejuose skyriuose nuo 10 d. Tuose kur-

suose išguldomi šie dalykai: tikyba, lietuvių kalba, rusų kalba, aritmetika, trumpos žinios iš Rusijos ir Lietuvos istorijos ir geografijos, šiek tiek iš gamtos mokslo, braižymas ir gražraštis. Šiuosmet pirmuose kursuose tikyba išguldinėja kun. kan. Prapuolenis, lietuvių kalbą ir gražraštį p. Tomas Žilinskis, rusų kalbą ir aritmetiką turinti namų mokytojos tiesas p-lė Krapikaitė, Rusijos ir Lietuvos istoriją iš dalies T. Žilinskis, iš dalies p-lė Krapikaitė, o braižymo—pati mokyklos vedėja Čiunkytė-Petronienė. Nuo ateinančių mokslo metų bus atvertas ir trečiasis skyrius.

Mokinės bus priimamos ligi galui Sausio.

St. Čiunkytė-Petronienė.
(Iš "Lietuvos Žinių").

Ukmergė.

Gruodžio 17 ir 28 buvo du koncertu artistės-dainininkės p-lės Vandos Liubičaitės. Jinai dainavusi lenkiškai, lietuviškai, rusiškai ir francūziškai. Tarp kitų dalykų p-lė Liubičaitė dainavusi "Lietuvių Valsą" jos pačios kompozicijos. P-lė Liubičaitė žadanti važiuot dainuot užsienin, bet prieš išvažiuojant norinti dar sutaisyti savo koncertus Vilniuje ir Kaune.

Girdiškė.

(Raseinių pav.). Gruodžio 18 d. sudėgė Girdiškės bažnyčia. Bažnyčia buvusi medžio. Pradėjo degt nuo viršaus, ant zokristijos, tuojau po pamaldų. Švenč. kunigas išnešė; žmonės griebėsi nešt daiktų, paveikslų. Sudėgė tik vargonai ir kai kurie mažesnieji daiktai. Kaltas zakristijono neatsargumas. Bažnyčia apdrausta nebuvo. Nors Girdiškėj ir statoma mūro bažnyčia, bet ji vos iki langų teišvesta; taigi girdiškiečiams prisieis būt kol kas be bažnyčios.

Punskas.

(Sūv. gub.). Sausio 11 d. naktį buvo čia nepaprasta oro permaina: lijo, žaibavo, griaudė ir net perkūnas trenkė Gazdų sodžiuje. Toji naktis, ir apskritai šioji žiema, vasarą mums primena. Žmonės jau seniai bematė tokią žiemą! Ta sniego daugybė, apklojusi žemę iš rudens, jau visai išnyko, kadangi šalčio nėra ir dar tankiai lyja. Išnyko pertat ir žmonių baimė, kad sniegas nugulėsiąs ir iššutėsiąs rugius dėl neįšalusios žemės. Nesmagu tikrai, kad rogių kelio neturime, bet užtai vėl pradėjo vaikščiot mūsų automobiliai.

Kelmelis.

Subačius.

(Ukm. ap.). Pirmąją dieną Kalėdų per pačias pamaldas užklydęs pagedęs šuo apriejo keliatą arklių ir, kaip sako, dar porą moteriškių. Arklių savininkai užuot kreipties į gyvulių gydytoją, ketina tuos arklius kuogreičiausiai parduoti. Ką gi pridės savo tautietį apgavus? Argi sunku, į kuopą susimetus, gydytojo pareikalauti?

Ūkininkai, kurių buvo atlikę linai ant lauko, susiėmė, bet jau pasirodė niekam nebederą — supuvę. Nuostolio turės nemažai.

T. Stračnietis.
(Iš "Vilties").

Lietuviai Fracuzijoje.

Paryžiūje lietuvių gyvenama į 15, užsiėmimas bemaž kiekvieno kitoniškas, paprastų darbininkų nėra.

Dirbtuves turi du lietuviai: J. Pautienius užlaiko dilelę dirbtuvę apdirbimo knygų, J. Prušinskas naujai įsitaisė siuvėjų dirbtuvę; J. Gabrys—advokatas, du dailininkai-tėplioriai A. Brakas ir skulptorius, A. Jucaitis, keliatas siuvėjų ir kiti.

1908 m. p. J. Gabrio rūpesčiu, Paryžiūje tapo įsteigta draugija: Lietuvių Susivienijimas Paryžiūje, kurio tikslas suvienyti čia buvius lietuvius, šviestis, šelpt lietuvių rašlevą, laikraštiją, išsirašinėti lietuviškus laikraščius; rūpintis čia buviais lietuviais, kurie blogame padėjime. Mėnesinis mokestis 25 centimai (10 kap.), bet mokama po daugiau, reikalui atsitikus sušelpt kokį lietuvių aukauja kas kiek gali.

Laikas nuo laiko 1908—09 m., buvo skaitoma lietuvių kalba referatai p. J. Gabrio, kartą dailininko p. A. Žmudzinavičiaus ir dainininko p. M. Petrausko.

Iš Paryžiaus lietuvių keliatas priguli Lietuvių Dailės Draugijon, tarp jų ir minėti du dailininkai.

Ačiu p. J. Gabriui, 5 Gruodžio 1909 m. Paryžiūje tapo įsteigta antra lietuviška draugija, Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopa, į kurią įstojo visi Paryžiūje gyvenantieji lietuviai, tarp jų dvi moteris, p. A. Pautienienė ir mokinė lankanti augščiausią Paryžiaus mokyklą—Sorboną p. J. Čėsniūtė.

Paryžiūje gyveno seniaus lietuviai susivieniją su lenkais ir turėjo savo draugiją vadinamą "Zelmuo", ji gyvavo ilgą laiką. **Z. Ilgunas.** "Liet. Žin."

Lietuviai Amerikoje.

Courtney, Pa.

Mūsų aplinkėje yra lietuviškų šeimynų 28, vienučių apie 60; merginų 7, mažų vaikų ir mergaičių iki 15 metų, 46. Draugystė tik viena, užvardinta: Broliškos Pagelbos Lietuvių Darbininkų; iš tos pačios susideda ir SLA. 92 kuopa ir 54 LSS. ir TMD. kuopa. Visos su nedideliu narių skaitliu. Draugystė nors tautiškai-pirmaeiviška, bet tautos labai nieko nenuveikia; daug visokių užmanymų buvo pakelta, bet viskas užmiršta. Buvo keliato draugų įnešta, kad draugystė stengtųsi įsteigt knygyną, buvo sumanyta, kad paaukaut kiek nors Dr. Kudirkos raštų išleidimui, bet visi užmanymai tapo atmesti. Nors mes turime keliatą vyrų susipratusių, bet, kad ant vietos negyvena, išsiskirstę, tai sunku ką nors nuveikti.

Laikraščių čia pareina: "Tėvynės" keliolika egzemp., 3 "Lietuvos", 1 "Vienybės Lietuvninkų" 1 "Keleivio" ir 1 "Kataliko". Lietuviai visi dirba anglių kasyklose, keliatas iš jų mašinistai, elektra varomomis mašinomis kerta anglių. Kasyklose darbai eina silpnai, nes tik tris dienas dirba per sanvaitę. Iš lietuvių 3 turi savo namus, vertė visų \$5,000. Iš tų vienas užlaiko valgomų daiktų parduotuvę ir biliardų kambarį.

Netoli nuo čia, anglių kasyklose vadinamose "Huston Run", konštėbelis John Yong nušovė lietuvi, vedusį, Antaną Gečą, kurs paliko moterį ir ketvertą vaikučių. Tas atsitiko Spalio mėnesije. Byla užvesta, konštėbelis po kaucija, byla atsibus 9 šio mėnesio. Giminės užvedė bylą, bet sunku įspėt, ar jame kaltę ras, nes policija už policiją eina. Priežastis nušovimo tokia: Pas Povilą Jucevičių susirinkę gėre alaus bačkutę; iš antros stubos kaipo kaimynas, atėjo velionis A. Gečas ir sedėjo už stalo. Pirmiau tos tragedijos buvo susibaręs Povilas Jucevičius su Simoniene, iš ten pat parėjo namo ir pasakė "burdingieriams", kad susibarė; tie girti būdami, susirado girtą konštėbelį ir ėjo areštuot minėtą Povilą, bet Povilo žmona juos vis s išvarė laukan, o konštėbelis nenorėjo eit, tai išvaromas norėjo šaut į Povilo Jucevičiaus moterį, bet pataikė visai kam kitam; tas už 5 valandų numirė. Tai vis vaisiai girtuoklybės.

Skaitytojas.

Detroit, Mich.

Kaip kalbama senesnių gyventojų, čia yra apsigyvenusių visose dalise Detroito, apie 6 ar 7 šimtai lietuvių. Dvi SLA. kuopos. 21 kuopa gyvuoja miesto dalije "East Side", turi 47 narius. Čia reikia būtinai apsistojus pakalbėti apie jos netaktišką užsilikimą, arba kitaip sakant, reikia užmest jos valdybai, kad nesirūpina narius pritraukt prie lankymosi į susirinkimus, aiškint jiems šiek-tiek SLA. ir pačios kuopos bėgančius reikalus bei mierius tos garbios draugijos. Ir mės visi prigulinti prie SLA., turime rūpintis patįs tos draugijos reikalais; juk gerai žinome, kad niekas kitas neateis ir to nepadarys. Turime lankytis kuoskaitlingiausiai į bertaininius susirinkimus, nes tik yra laikomi keturis kartus per metus, tad mielas drauge, argi jau tu neišgali surast keturias dienas per ištisus metus, kad galėtum ateit ir išgirst savo draugijos stovį? Pagalvok! Sekretoriams-gi aš patarčiau, kad nusipirktų knygą nors už penkis centus ir rašytų protokolą susirinkime, pasakui kitame perskaityt visiems nariams, iš ko būtų daugiau medegos apsvartymui (21 kuopa visai to nedaro). Antra kuopa gyvuoja dalije miesto "West Side". Susideda iš 22 narių, žinoma, ta daugiau prisilaiko įstatų, tik nekurie tamsesni lietuviai, vadina ją "bedieviška" (kasžin ar ji atsako tokiam užvardinimui?). Gyvuoja ir kuopa LSS. (116) susidedanti iš 20 narių su viršum, žinoma, šioji veikia savo programą ir šviečia lietuvius kiek išgalėdama, laikant tankiai diskusijas. Girdėjau, jog ketina surengt ir prakalbas neužilgo.

2 d. Sausio susitvėrė pašelpinė draugija, į kurią pirmame susirinkime prisirašė apie 30 narių. Šita draugija ims sau už pareigą—platint apšvietą. Vardą pasirinko DLK. Keistučio—tautišką. Nekurie nariai iš šv. Antano ir šv. Jurgio draugijų, agituoja—atkalbinėja lietuvius, idant nesirašytų prie jos. Mat, kad laisva.

Yra ir TMD. kuopa. Yra du knygynai: Dak-ro Šliupo ir LSS. Lietuviai privalėtų remt juos. Juk

būtų prieinamiau gaut knygas pasiskaitymui imant iš knygyno, nekaip pirkt kiekvieną knygą.

Švento Kryžiaus parapija turėjo balių, 22 d. Sausio. Lietuvių tame baliuje buvo mažiaus negu lenkų. Tik papuošime svetainės parašas "Witamy" nekaip išrodė lietuviams (tai irgi lietuvių supratimas, kad savo parengimuose tokius "parašus" vartoja. Rd.).

Perbėgus šiek-tiek detrojiečių papročius, neišvengtinau reikia papeikt rengimą šokių stubose ir prie tam, su svaigančiais gėrimais. Geriau būtų pamest tokius papročius!

Perbėgus šiek-tiek lietuvių gyvenimą (toli gražu ne visą), matoma, kad jie dar nemiega letargišku miegu, bet vis brūzda vienas po kitam, ši ar tą veikia. Tik geistina būtų, kad tankiau pasirodytų žinutės liet. laikraščiuose iš šito miestelio, nes aišku, kad nemažai čia ir laikraščių ateina. Taigi brolau! Tu turi šviesą, leisk ir kitiems iš jos pasinaudoti.

J. S. Vaškevičius.

Bentleyville, Pa.

Šitas kaimelis guli apie 40 angliškų mylių vakary link nuo Pittsburgo. Lietuviai čia pradėjo apsigyvent jau nuo 1900 metų. Apie 22 lietuviai turi pasistatę savo bazužes, keliolika turi nusipirkę plecius, kas liūdiuja, kad už tulo laiko čia pasidarys ne maža lietuviška kolonija. Abelnai imant, šitoj apielinkėj, Bentleyville ir Ellsworth lietuviškų šeimynų yra apie 100 ir gal du kart tiek vienučių. Viso lietuvių čia skaitoma 350. Draugijos yra sekančios: DLK. Keistučio, draugystė įsteigta 21 dieną Liepos 1907 m., narių skaito 50, pinigų turi 250,00, teipgi turi nupirkus du plecius vertus apie 175,00, pastatymui salės, šita draugystė dabar samdo kambarius kuriuose turi yvairaus turinio knygučių ir išsirašius lietuviškus laikraščius. SLA. 171 kuopa įsteigta Spalio mėnesije 1907 m., narių skaito 20. TMD. 92 kuopa įsteigta Gruodžio mėnesije 1909 m., narių turi 19. Saldžiausios Širdies Jėzaus draugystė, narių skaičiaus nepatyrčiau. Turtas 200,00. LSS. 101 kuopa įsteigta Rugsėjo mėnesije 1908 m., narių buvo 40, bet pastaruoju laiku apie ją nieko negirdėti; susirinkimus nešaukia ir mėnesinių nemoka, gal jau bus pakrikus.

Abelnas judėjimas tarp čionaitinių lietuvių mažas, kadangi čia trūksta išsilavinusių kalbėtojų ir šiaip smarkesnių veikėjų, tai lietuviai nieko prakilnesnio čia neparengia. Pramoninkų lietuvių nėra, viskas žydelių rankose; mat jiems čia geriausiai vedasi. Darbų kitokių nėra, vien tik anglių kasyklos ir viena aludarė. 5 lietuviai turi užsiėmimą prie alaus. Kasyklose dirbama pilną laiką.

Vietinis.

Plymouth, Pa.

30 d. Sausio atsibuvo apvaikščiojimas sukaktivių 20 metų nuo atlošimo pirmojo lietuvių kalboj spektaklio "Be sumenės". Apvaikščiojimą surengė "Aušros" dainininkų choras. Buvo prakalbos, dainos ir deklamacijos, griežiant lietuviškai orkestrai. Publikos prisirinko pilna salė, kuri buvo išpuošta palmomis. Atidarius vakarą, choras pirmiausiai padainavo

keleivio dainą, toliaus dainuota "Žvaigždės" (serenda), "Sudiev Lietuva", švenčių giesmę, persiskyrimo su tėvyne giesmę ir tt. Dainuojant, keli dainoriai sumaišė balsus; turbūt buvo užsižiopsoję mergas, ar kaip kitaip, gana to, jog suklydo. Kalbėjo Dr. Šliupas iš Scranton'o. Kalbėjo apie išsivystymą žmonių, apie etiką, ekonomiją ir Lietuvos istoriją, neužmiršo nė lietuvių žilosios senovės, praeitės, kurioje ir kaip lietuviai gyveno. Antru kartu išėjęs Dr. Šliupas, trumpoje kalboje ragino lietuvius imties prie amatninkystės ir pramonės, bet ne apie gertuves trūsties, kurių jau randame ant kiekvieno kampo. Kalba publikai teip patiko, kad, rodosi, sienos sugrius nuo delnų plojimo.

Pianą skambino seseris Dūdžiūtės, skambino duetą. M. Alyta ir Ališauskas sudainavo duetą "Lietuva tėvyne mūsų". Ant piano skambinant choro vadui (kas toks? Rd.), solo dainavo panelė Varnagiūtė. Toliaus, buvo deklamacija panelės Varnagiūtės, "Paliovė griaut ir baubt kanuolės". Ant užbaigos, Dr. Šliupas trumpai paaiškino kaslink išguitinio Siberijon, kuriam publika sudėjo aukų 8,00. Susirinkusieji tikėjo, jog dabar Dr. Šliupas išėjęs duot "pipirų" plymouthiečiams, už apvaikščiojimą sukakusių 40 metų nuo pradžios lietuviškosios emigracijos. Bet nieko panašaus nesusilaukė, apart vieho "svečio", kurs gerokai prisišniaukštęs, šposus sau varinėjo, bet neradęs pritarėjų, išsinešė laukan.

Plymouthiečiai šiuom kartu gana gražiai pasirodė, ypač choras, kurs susideda iš 20 ypatų. Kiek girdėjau, vakaras uždengė surengimo lėšas ir dar 2,00 pelno atliko. Būtų geistina, idant Plymouthe tokie apvaikščiojimai būtų rengiami kuotankiausiai.

Keleivis Straus.

Kenosha, Wis.

22 ir 23 Sausio buvo lošta trijų aktų komedija "Velnias spaustuose". Atlošė "Lietuvos Kanklių" giedorių draugija. Publikos per abudu vakarus buvo apie 300 ypatų. Apart teatro, buvo balius, deklamacijos ir dainos. Pirmiausiai padainuota "Lietuva tėvyne mūsų". Viskas gerai, tik himną giedant, nevisi išreiškė savo tėvynei pagarbą, nes laike giedojimo, daugumas sėdėjo ir šaipėsi, pasirodydami save, jog nėra tėvynės mylėtojai. Pelnas abiejų vakarų, pavestas šv. Petro lietuviškos bažnyčios naudai. Viskas nieko, tik peiktina, kad neapsieiname be tų svaiginančių gėrimų, dargi bažnytinėje salėje ir Dievo namų naudai. Lietuviška salė jau net sau vardą šv. Petro gertuvės užsipelnė, nes tankiai tenka girdėt klausimus ir atsakymus: "Kur buvai? Nugi šv. Petro gertuvėje, brolau ir tt." Jau net ir svetimtaučiai pradeda juoktis iš lietuviškos salės.

24 Sausio, atsibuvo ypatingas susirinkimas SLA. 212 kuopos, kuriame vienbalsiai nutarta sutvert dailos ratelį užvardinant "Nemuno Banga". Šio ratelio tikslu bus, platinimas dailos tarpe lietuvių. Sumanytojai šio ratelio sutvėrimo, panelė K. M. Vinciūtė. Ratelis tapo sutvertas ir prijungtas prie SLA. 212 kuopos. Ratelio valdybon tapo išrinkta: pirmi-

ninku panelė Vinciūtė, padėjėju S. Jocis, sekretorium J. Balčaitis. Narių ratelin įstojo 15 ypatų. Nariai ratelio išdan mokės po 5c. per mėnesį. Lai gyvuoja "Nemuno Banga".

9 dieną Sausio, kn. Klenauskas, po pamokslui ragino visus vietinius lietuvius, idant imtų knygas iš viešojo knygyno ir skaitytų. Tai pagirtinas rūpestingumas mūsų klebono, ačiu jam. Gal būt tas jo paraginimas neliks be vaisiaus. 29 Sausio, aš nuėjau į viešąjį knygyną ir pareikalavau lietuviškų knygų pasiskaityti, tai gavau atsakymą, kad visos yra išimtos ir tik man bekalbant, vienas lietuvis atnešė dvi knygas, idant apmainyt ant kitų, tada aš gavau pasiskaityt atneštąsias knygas. Matoma, jog kenoshiečiai nesnaudžia. Garbė jiems.

Kenoshietis K. B.

Iš Amerikos.

Vokiečiai protestuoja.

Cleveland, Ohio. Vietinės vokiečių draugijos išleido viešus atsišaukimus į visose aplinkėse gyvenančius vokiečius, Suvienytų Valstijų piliečius, idant sušaukt skaitlingą susirinkimą ir tame nutarus, apskelbt viešą protestą prieš Suvienytų Valstijų valdžią, už padidinimą maito nuo įgabnamų tavorų iš užrubežių. Atsišaukimuose nurodoma, jog kiekvieno, Amerikoje gyvenančio vokiečio, privalumu turi būt protestas prieš Suvienytas Valstijas, už padidinimą maito, kas labai skriaudžia jų tėvynę, Vokietiją. Draugijos, sumanančios protesto rengimą, tikisi, jog į pirmą susirinkimą susirinks 24,000 ypatų, o jų sumanymui pritaris ir prie protesto prisidės 3,000,000 vokiečių, gyvenančių Suvienytose Valstijose. Tas reiškia, kad pas juos viltis biskį kitokia negu pas mus, lietuvius, nes kuomet valdžia pradėjo spaust ateivystę Amerikon, kuomet tūkstančiai mūsų brolių, lietuvių, atkeliaujančių Amerikon, tą spaudimą atjaust turėjo, tai vos SLA. XXIV seimas, vardan kelių desėtkų savo atstovų, protestą sutaisė, o kitos draugijos, didesnės ir mažesnės, dar nė šiandien tuomi ne interesuojasi.

Rengiasi prie straikų.

Indianapolis, Ind. Pirmoje pusėje Vasario, čia atsibuvo suvažiavimas angliakasių unijos viršininkų, kuriame dalyvavo 1,100 pasiuntinių. Suvažiavime nutarta rengt unijų suvažiavimus valstijose Pensylvanija, Ohio ir Indiana ir tuose apskelbus unijos kuopoms, rengtis prie straikų anglių kasyklose, teip, kad nuo 1 dienos Balandžio, straikai prasidėtų. Šiame suvažiavime nutarta, pirmiausiai pareikalaut nuo kasyklų savininkų, idant darbininkams pakeltų algas ant 10 nuošimčio, o vakarinėje Pensylvanijoje, kur neseniai algos dešimtu nuošimčiu tapo sumažintos, reikalaut pakėlimo 20 nuošimčiu. Taigi nutarta reikalaut algų padidinimo, bet, kad jau pirmiaus kasyklų reprezentantai unijos viršininkams yra apreiškę, jog bendrijos nedidins darbininkams algas, tad šiuomi

kartu, darbininkams yra prisakoma, idant iš anksto rengtųsi prie straiko ir, kaip tik pasibaigs senoji sutartis, sulig 1 diena Balandžio, pradėt straiką.

36,000,000 prasmirdusių kiaušinių.

Jersey City, N. J. Iš kilo didelis skandalas visoje aplinkėje, kuomet sveikatos užveždėtojams, netikėtai pasisekė patirti, jog vietinėje valgomų daiktų krautuvėje (storage house), pasisekė patirti, kad ten pardavimui laikoma 36,000,000 kiaušinių, supirktų net Kovo mėnesyje, 1909 m. Permušus kelis tokius kiaušinius, dvokimu prisipildė visa trioba. Apart to, atrasta daugybė žuvies ir sviesto, kurie nors leduose buvo laikomi, bet jų kvapas išdavė pelėsių kvapą. Čia reikia manyti, kaip sveikatai pavojingi valgio produktai yra žmonėms parduodami. Sveikatos užveizda oficiališkai perstatė teismui visą dalyko stovį, teismas užvedė tirinėjimus ir atsakomybėn patraukė firmą "Swift & Co., Jersey Cite"; iš klausinėta keliolika liūdininkų, bet tie neprivedė prie galutinų pasekmių, kadangi kiekvienas liūdyjo, jog produktai teip ilgai stovi dėlei augštų kainų, žmonėms greitai ne išperkant.

Didelis subankrutijimas.

New York, N. Y. Didžiausia pinigine įstaiga, būtent bankas, vadinama "Fish & Robinson Co.", subankrutėjo, dėlei nepritekliaus \$1,212,349,12, kuriuose, \$1,212,349,12, yra žmonių sudėti pinigai, vadina mi deponitais. Firmą prie bankrutijimo privedę paskolos, kurios netik nuošimčių ne atnešusios, bet nē paskolintuosius pinigus negražinusios. Firma sukūšusi \$1,200,000, pirkdama bondus "Buffalo & Susquehanna" geležkelio, trumpos linijos, kuri savo pramonėje neturi jokios vertės. Teipgi už 7 milijonus dolerių buvo pirkusi bondus Panamos kanalo, kurs dar dievai žino, kada pradės savo skolas mokėti, iš čia irgi nieko gaut negalėjo.

Firma "Fish & Robinson Co.", buvo kaipo gambiausia pinigineje vaizboje, jos ir subankrutijimas yra priskaitomas prie svarbiausio nutikimo bankrutų istorijoje.

S. L. A. Reikaluose.

Mūsų reikalai.

Ar nebūtų geru daiktu, kad kuri iš SLA. turtin-gesnė kuopa, apskelbtų konkursą tam, kuris atspēs, ar bent "Tėvynėje" pagarsins, ką veikia SLA. komisijos ir kiti rinktiniai?

Jau rodosi, seimas visai arti, taigi, jau arti metai, kaip SLA. yra pirmininku ponas Živatkauskas, kurio nē balso negirdime, nēgi jo jokių padavadyjimų "Tėvynėje" matome. Rods, jis kartą rašė apie Pensylvanijos valstijos tiesas, bet, rodosi, jis turėjo parašyt visai ką kitą. Na, tiek to su tuom jo rašteliu, vistiek jis buvo bergždžias. Vienok šiandien jau laikas jam pasirodyti, ar jis rūpinasi draugijos reikalais, ar tik laukia seimo, kad greičiaus algą atsiimti.

Ką veikia komisija SLA. centro namo pirkimo, y-

patingai, ką veikia tos komisijos pirmininkas, p. Birštonas? XXIV seimas išrinko komisijon pp. Birštoną, advokatą Lopetą, Tareilą, Martusevičių ir kitus ir, davė padavadyjimus, kad namas tuojaus būtų nupirktas. Bet, ačiu dievuliui, prabėjo jau beveik 9 mėnesiai, o mūsų gerbiami komisoriai, nē nepyptelėjo, kad SLA. nariams ir tiems kurie juos komisijon rinko, duot ženklą, jog jie dar gyvi ir yra komisijoje. Berods, kartą p. Strimaitis rašė "Tėvynėje" kaip ir protokolą centro valdybos suvažiavimo, kuriame davėsi suprasti, kad ir šiaip ir teip ir, kad namą nupirkt dar nepasisekė. Bet kur komisija? Iš atskaitų matome, kad tuliems tos komisijos nariams, už važinėjimus į New Yorką reikaluose to namo, ar po du kartu išmokėta išlaidos. Bet ko ta komisija ten važinėjo, tai gal tik jai ir žinoma. Ir ar komisija yra tam, kad už važinėjimus pasiėmus užmokestį tylėtų? Rodosi, komisijoje yra visi suaugę vyrai, tad jiems turėtų būt gerai žinoma, kad jeigu jau nerūpi savo pareigų atlikimas į laiką, tai reikia bent gėdą pažinti ir, jeigu nesijaučia tvirtais savo pareigų pildyme atsakančiais, tai į tokias komisijas daugiau neapsiimti, o kad apsiima, tad stovėt už savo pareigas iki galui ir darbą užbaigus, tada nutilt, ilsėtis.

Nemažiau laiko prabėgo bežiūrint ir į konstitucijos taisymo komisiją. Pasekmės mūsų žiūrėjimo beveik tokios pačios, ką ir iš pusės komisijos pirkimo namo, tik tiek skirtumo čia yra, kad po ilgam tylėjimui, guodojamas advokatas P. Bračiulis, iš Chicago, neseniai, trumpais žodžiais "Tėvynėje" apskelbė, jog važiuoja į Wilkes-Barrius, taisyti konstituciją. Na, tai ačiu advokatui Bračiuliui, dabar žinome, kad konstitucijos taisymo komisija dar neužmiršo savo užduoties. Bet ką iki šiol veikė p. Birštonas ir advokatas Lopeta, dargi SLA. advokatas? Dievas žino.

Ką veikia komisija, kurią XXIV seimas išrinko peržiūrėjimui "Tėvynės" spaustuvės, SLA. knygyno ir apskelbimui pilno raporto, pilno "Tėvynės" stovio, kiek ji mums kainuoja, kiek ji mums duoda nuostolio ar pelno ir, kiek ji verta. Rods, ta komisija, apskelbė pereitą Liepos mėnesį, apskelbė spaustuvės įeigas ir išėigas ir . . . . kad Alyta paglemžė SLA. 300 dolerių. Bet ar tuom viskas jau ir užsibaigė? Mēs visgi nežinome ką ta spaustuvė verta, kaip ji stovi, kaip ir nežinojome, dargi nežinome nē kaip su Alyta dalykas pasibaigė, ar jis atidavė tuos pinigus, ar atiduos, ar "posmert grūdais atsilygins". Rodosi Alyta buvo po kaucija 500 dolerių. Bet mēs visgi nežinome, ar ta kaucija verta nors pypkį tabako, ar nē to neverta. Na, jeigu tuomi nesirūpinsime, jeigu tik galvas suksime, kad kaip nors atgaivinus "visuotiną balsavimą", kurio svarstymai, mums jau net galvas išbeldė, nepažvelgsime į vidurinius draugijos dalykus, tai gal, Dievas duos, dažinosime apie viską. Bet kada? Dievas žino. . . . .

XXII, XXIII ir XXIV seimai, patvirtino išleidi-mą SLA. istorijos, pastarasis net ir rubežių užbrėžė, pažymėdamas, kad istorija būtų išleista iki XXV seimui. Bet metai jau baigiasi, o apie tos istorijos liki-

mą, nē Literatīškasis Komitetas, nē centro valdyba, nē pats sutaisytojas, nieko viešai nepasakē, apart redaktorius, kurs tik iš oro sugaudęs žinias, viešai apskelbē; bet ir ant to niekas nieko nepasakē.

Laukime, vyručiai ir moterėlės, visuotinojo balsavimo ir šūkaukime, o kaip visuotiną balsavimą įgysime, tai mūsų lūkeščiai ir nutarimai, veikmėn įvykdinti, kaip iš volės pilsis, tik mēs to nereikalaujame laukti ir tikėt tam, ką šiadien tie visuotinojo balsavimo garbintojai, užmiršę viską, mums prieš akis, ant sienų ir tvorų piešia.

Šiadien, kasžinkas yra mus perskyręs ir padalinęs į du skyrius, beje, į "tautininkus" ir "cicilikus". Ir vieni į kitus žiūrėdami, niurname ir vieni kitiems prikaišiojame visokius niekniekius, beje, neveiklumą. Bet ir vieni ir kiti verti vienodo medalio, nes ir vieni ir kiti yra tik žodžiais veiklūs ir tai veiklūs tik tada, kada jie žiūri į kitus kurie turi veikti, patįs veikt nereikalaudami. Bet kaip tik jiems, vieniems ar kitiems, parsieina ką nors veikti, tuojaus apserga tokia pat apatija kaip ir tie, kurie jiems pirmiaus buvo matomi. Ir tai pas mus taip yra. Anais metais, turėjome pirminku "tautininką", ant jo rūgojome už neveiklumą ar veikimą tylėjimu. Galiaus nusprendėme, jog tas žmogus jau persidirbęs, o prie to dar ir "karčiamnikas", negali darbuotis draugijos labui, nes jam rūpi ne draugijos reikalai, o tik biznis. Šiais metais, pirminku turime, dar nieko neveikusį, teipgi "karčiamniką", bet jau ne "tautininką", tik "ciciliką", vienok ir iš šito mēs tiek veiklumų matome, kiek matėme iš "tautininko" (malonų skaitytojai, atleiskite man už tokius išsireiškimus, paminėjimus partyviškumų, nes pas mus taip yra ir to išvengt negalima; tuomi aš nenoriu nieką įžeist, tik privedu tą iš mūsų pačių pasieligimų).

Kadangi šiais pastaraisiais laikais pas mus apsi-reiškē tokie neveiklumai mūsų veikėjų, arba visokie veiklumai tik tylėjimais atliekami, kadangi komisijų ir kitokių rinktinių darbai niekur nepasirodo, kadangi nutarimai nėra pildomi ir gyveniman vykdomi, kadangi nariai žingeidauja kaip vienas ar kitas dalykas stovi, o žinot negali nors klausia pasvieną ar kitą, kuriems tas dalykas yra ir turi būt žinomas, bet atsakymo negauna ir, kadangi rinktiniai nieko neveikia ir net apie save jokios žinios neparodo, tai pirminko pareiga, rinktinius paragint prie darbo ir sužinojus dalykų stovį, kurį privalo ir turi žinoti, apskelbt visiems nariams. Pirminkas juk nėra vien tam, kad pasirašinėtų ant narių paliūdyjimų ir kitokių davadų, bet ir tam, kad tēmytų visus draugijos reikalus, matytų visokias komisijas, matytų ar kas ką veikia ar neveikia ir tinginius paragintų prie darbo, o nuveiktus ar negalimus nuveikt darbus, turi pats matyt ir žinot, teipgi žiniomis turi pasidalint su tais, kurių akis į jį yra atkreiptos, kurie juomi visur ir visuomet užsitiki.

Malonų broliai ir seserįs! Šį straipsnelį rašau ne su mierių, idant ką įskaudint, įžeist keno garbę ar sukurstyt kokią neapikantą farpe narių, centro valdy-

bos nē komisijų, bet rašau vien todėl, kad jau ištikro, tylėjimas pēs mus perdaug "modern". Apart to visko, mēs jau perdaug pradėjome lošt rolę piemenėlių, kurie kaip įsispokso į kokį žibutį (kad ir šmotelį stiklo, spindintį prieš saulę), tai akių ne atkreipdami, net savo aveles pragano. Taip ir mēs. Štai ir šiuos metelius baigiame, nenuleisdami akių nuo "visuotinojo balsavimo", visai neatsižvelgdami į reikalus kuriuos prikalome ir turime gvildenti. Ateina seimas, o mēs jam dar nieko prirengę neturime. Viskas tai ką prieš seimą paskutiniuose kuopų susirinkimuose iškepsime, tai tą, dar karštą seimui nusiūsime, be jokio apsprendimo, o kad seimas tą kepsnį padēs į šalį, idant atauštų, tai po seimui vėl per kiaurus metus, barniai ir ginčiai, spėjimai ir tvirtinimai, kodėl seimas tą kepsnį nesunaudojo. O viduriniai draugijos reikalai, kaip velkasi taip ir velkasi be jokio sutvarkymo, be jokio aprubežiavimo. Laikas jau mums ir labai laikas, imties prie rimto darbo, atsižadant piemenėlių žaislų.

Su guodone

SLA. sunaris.

Matau reikalą, paaiškint SLA. nariams apie bėgį mūsų draugijos reikalų. Beto, mane verčia tai daryt nekurių kuopų atsiliepimai privatiškais laiškais, su yvairiais klausimais. Pildydamas praeito (XXIV) seimo įsakymą, ant kiekvieno užklausimo daviau atsakymą per laiškus, bet, kad dauguma kuopų klaidžioja nežinioje ir abejojime apie nekuriuos dalykus, o pasiklaust paaiškinimų nesikreipia, tik šnabžda pašaliais nebūtus daiktus, stačiai arba pramanytus, per nepermatančių visų draugijos reikalų paleistus paskalus, pašaliniuose laikraščiuose, nekurių mūsų draugijos priešų, dėlto noriu pranešt visiems kartu, apie tuos dalykus, kurių tulos kuopos per laiškus klausia, kad išvengt kliūčių, gimdančių neužsitikėjimą.

Tulos kuopos gana išmintingai pasielgia; nežinodamos tikro dalykų stovio, klausia pas tuos, kuriuos jos per savo pasiuntinių balsus paskyrė dabort draugijos bėgančius reikalus ir labai išmintinga, bet ant nelaimės turime ir tokių kuopų, kurios nežinodamos tikro dalykų stovio, nieko nesiklausę jokių paaiškinimų, išrenka komisijas ir rašo "protestą", o kad tą "protestą" redaktorius į organo skiltis netalpina, tai kuopa rašo kitą "protestą", bet jau dvigubą prierašais jiems nesuprantamą dalyką ir priešais redaktorių, Literatīšką Komitetą, centro valdybą, iškaišo savo "protestą", žinoma, tam tikrais ypatų įvardinimais ir dabar jau nesiunčia į organą, bet į pašalinius, priešingus mūsų draugijai laikraščius, su plačiausiais prirodymais, kad jų, kaipo, užlaikytojų to organo, protesto į organo skiltis nepriėmė, o suvis neatsižvelgia į savo "protesto" vertę. Na, mūsų pašalinių laikraščių leidėjai, gavę tokį "protestą", trina delnus iš džiaugsmo ir prie pirmutinės progos sukemša į savo laikrašt-palaikio špaltas, prirašydami savo ilgus patėmyjimus, kad mūsų draugijoje viešpatauja baisiu-baisiausis carizmas. Kokią-gi naudą mūsų laikraščių leidėjai ta-

me mato, nereikia plačiai apie tai kalbėt, tik galima seną patarlę pridėti: "kur du pešasi, ten trečias naudojasi". Tiesa, nemanau, kad visi laikraščių leidėjai, talpindami tokius "protestus" vardan tokios ir tokios kuops, su tokiu ir tokiu skaitliu narių, tikisi pasinauduoti, tuli tiki tiems protestams ir kaipo pasistengę gint visuomenės viešus reikalus, talpina protestus parašytus varde kelių dešimčių narių, o dalykų tikro stovio, kaip ta kuopa, kelianti protestą, teip ir leidėjas, talpindamas, (tiesiok pasakysiu), nežino. O antra vertus, kam redaktoriui reikalinga žinot tikrą dalykų stovį, juk patįs nariai nesirūpina persitikrinti pirmą kėlimo protestų.

Dėltoigi broliai, kuriems rūpi draugijos gerovė, nekelkit tų protestų už kiekvieną nepasiganėdinimą, ar nesuprantamą dalyką, bet pasiklauskit pas tuos kuriuos jūs patįs išrenkat dabojimui bėgančių mūsų draugijos reikalų. Būkit atsargūs, nesiduokit antidraugams prikalbint prie protestavimo, kol tikrai patįs nematysit tikro reikalo protestuot. O labiausiai, nesirašykit po tokiais protestais, kaip paveizdan prieš XXIV seimą atsitiko 79 kuopoj, kur vienas naris pasirašęs po tokiu protestu, tilpusiu Keleivio skiltise, atsiuntė XXIV seimui pasiteisinimą, surašytą ant penkių arkušų popieros. Matote draugai, kad tokis neatsargumas pridirba daug painių, užima bereikaligai laiką seimų sesijose, klaidina narius ir visuomenę. Žinote, kad paleidus balsą į mišką, sunku jį sugauti, o kaip girioje šaukiama, teip pagirioje atsiliepiama.

Ant klausimo nekurių kuopų apie išdininko kauciją, dalykai štai kaip stovi:

Kaucija buvo pasibaigus 31 d. Birželio 1909 m. Į trečią dieną tapo atnaujinta pagal XXIV seimo nutarimą, ant sumos 40 tūkstančių, žinoma, kad kaucija per maža, nes pinigai pas išdininką, viršina kauciją, bet trumpame laike, tikėtasi nupirkt Centro namą, tai būtų atsiėmę 25 tūkstančiai, tai 40 tūkstančių kaucijos būtų buvę užtektinai porai bėgančių metų, o jeigu dabar namas nepavyks trumpame laike nupirkti, tikiu, kad pirmininkas pasirūpins apie užstatymą didesnės kaucijos.

Daugumas skelbia, kad kaucija neatsako už padarytus nuostolius, o tik už ypatą. Tas netiesa. Mūsų advokatas pripažino, kad kaucija gera ir atsitikus kokiam nelaimi, kompanija turėtų pinigus SLA. sugrąžinti. Žinoma, SLA. apsiima išdininką pridaboti, peržiūrēt kas pusmetis izdo stovį ir tada, jeigu pasirodytų kas negera, į 30 dienų reikia duot Band kompanijai žinią. Jeigu SLA. sutarties (kontrakto) neįspildytų, tai atsitikus kokiam kėblumui, kompanija už padarytus nuostolius, neima ant savęs atsakymą.

Su nesmagumu turiu pranešti, kad šiuosmet, pusmečiui sukakus, išdininko knygos pasiliko neperžiūrėtos, iš priežasties mano draugo, izdo globėjo, o labiausiai iš priežasties pirmininko, kurs su aktyvišku darbu prie SLA. nuo pat seimo mažai teprisidejo. Paibaigoje Lapkričio praeitų metų, aš rašiau laiską savo draugui, kad paskirtų laiką, kada turėsime peržiūrēt išdininko, sekretoriaus ir administratoriaus knygas.

Mano draugas man nieko neatsakė, tik ar į šešias savaites gavau atsakymą, kad jeigu aš norįs pasivažinėti už SLA. narių sudėtus pinigus, tai galįs sau vienas važiuot ir t. t. Aš gavęs tokį atsakymą, pasiunčiau žinią pirmininkui, melzdamas, kad paskirtų kitą ypatą į vietą atsisakiusio mano draugo, o peržiūrēt izdo stovį yra reikalingu, netik tada, kad kaucija to reikalauja, bet, kad ir įstatai bei seimų nutarimai. Bet štai šiadien jau pusė Vasario, o knygos neperžiūrėtos, namas nenupirktas, pinigai kauciją viršina arti dešimčia tūkstančių, o kaucija nepadidinta. Tai teip dalykai šiuom laikų stovi izdininko reikaluose.

Jau aštuntas mėnesis, o pirmininkas turėdamas pilnus dokumentus rankose, apie nuostolius padarytus per Alytą, tyli. Paduota įnešimas, kad Alytą iki būsiančio seimo suspenduot už nuskriaudimą SLA. ant suvirš trijų šimtų dolerių, pirmininkas tyli (kad Alyta jau seniai iš SLA. išbrauktas. Rd.).

Perėjąs per centro valdybos svarstymą nusprendimas, kad suspenduot ermyderių kėlėjus, niekeno nepaskirtus komisijonierius, jeigu neatšauks savo padarytų klaidų, pirmininkas tyli; visas pasiteisinimas, kad neturi laiko užsiimt SLA. reikalais. Aš tikiu tam pilnai, tik stebiuosi, kad toki ponai biznieri, kaip Paukštis ir Žyvatkauskas, žinodami, jog neturi laiko užsiimt draugijos reikalais, apsiima užimt vietas; juk yra ypatų, kurios dirba draugijos labui, stato viešus reikalus pirmiau negu savo ypatiškus. Tas turėtų būt pamokiniu mums, kad biznierių daugiau į viršininkus nerinkti, nors jie būtų geriausi, nes jie negali dirbt draugijos labui, o visa draugija turi nukentēt daug nesmagumų dėlei viršininkų neveiklumo, neatlikimo jiems paskirtų užduočių.

Viso gero velijantis

A. B. Strimaitis.

Dar apie visuotiną balsavimą.

Daug jau buvo "Tėvynėje" rašyta, daug teisybės pasakyta, bet daug ir užtylėta. Štai dėlko nekurie nariai geidžia visuotino balsavimo: Visi pame name ką Bagočius pasakė savo agitacijės laiške: "išrinkim SLA. valdybą iš auksinių vaikinių, o su izdu padarysime kaip norėsime".

Taigi šiadien nekurie draugai užtai ir trokšta visuotino balsavimo, nes tam įvykus, galės agitaciją pavaryt ir SLA. izdą panaudot ant to, ant ko diduma negeistų.

Aš sykį užklausiau vieną iš tos agitacijos varytojų, ar męs teisingai pasielgsime, jeigu SLA. izdą per agitaciją išnaudosime kitiems mieriams negu kokiam tie centai sudėti yra. Atsakė man teip: "Męs sudėjome tą turtą, męs turime tiesą ir panaudot ant ko mums tinka".

Taigi, kas negeidžia visuotino balsavimo, tai ne dėlto, kad jis būtų blogu, bet dėlto, kad negeidžia suirutės matyti SLA. O kas labiausiai, kad užsitikėjimas pas mus išnyko. Kada buvo krutėjimas Lietuvoj, visi aukas dėjome tam šventam darbu, o atskaitos niekas neišdavė; galime ir šuneliu loti, netik bro-

liškai prašyti. Teip bus ir visuotiną balsavimą įvedus, kaip užgims suirutė SLA., tada tų geradarių "brolių" nė su žiburiu nesurasime, o ir suradus, gal būt per vėlu.

Kiti vėl sako: ar mes norime, ar ne, ateis laikas ir turės įvykt visuotinas balsavimas. Su tuom reikia sutikti, nes ir kūdikis nevaikščioja pakol nesuauga į atsakantį stiprumą; sustiprėjus ir įvykdinsime, tai kam tą laiką dabar veltui eikvoti?

P. J. Naviackas No. 3 "Tėvynės" nurodo, kad vis. balsavimas būtinais mums yra reikalingas, jis daug mus išmokins, o ypač įvykus Lietuvoj autonomijai. Tad kaip mes valdžią rinktume, būdami mažai apšviesti? Puikus protavimas, bet tai ne faktai darodanti reikalingumą visuot. balsavimo. Įvykus Lietuvoj balsavimams, kokiems nebūk, amerikiečių balsai bus nereikalingi ir be vertės, ėakol jie Amerikoje gyvena. O jeigu SLA. turėtų įvest vis. balsavimą tik dėlto, kad Lietuvoj gyvenančius tik išmokyti balsuoti, tai ir ne faktai, nes amerikiečiai, kad ir kasdien balsuotų, tai Lietuvoj gyvenanti broliai nematys ir neišmoks, tik girdės katrie skaitys, tie ir balsuot mokės; tai išeina, kad reikia mokintis skaityti ir rašyti, o visuotinas balsavimas tai ne mokykla ir ne mokytojas. Jeigu norime Lietuvoj gyvenančius ką išmokinti, tai turime ne prie vis. balsavimo visuomenę agituoti, bet prie mokslo, prie draugijų, paveikslan, kad ir prie TMD: kuri išleidžia moksliską knygas ir suteikia jas Lietuvoj gyvenantiems broliams, kurie iš jų apsišvies, o apsišvietę žinos ir už ką balsuoti. Taigi, neužtenka pasakyti, kad visuot. balsavimas mus daug ką išmokins, bet reikia faktai darodyti.

Visuotiną balsavimą aš karštai rėmiau, bet šiandien pamatęs mūsų balsavimą, nieko kito nematau kaip tik blėdį. Jeigu įvykdint vis. balsavimą, tai pagal mano nuomonę jį reikia aprubežiuoti paveikslan, kad tik centro valdybos rinkimuose panaudoti, o kaip su tuom apsiprasime, tai žengsime toliaus, bet neteip kaip mūsų balsuotojai šiandien nori. Pamename, kad po seimui buvo per "Tėvynę" reikalauta, kad seimo protokolą leist per balsavimą ir tautiškus centus irgi parbalsuoti; tai išeina teip, kad seimą panaikinti, nes kitaip balsuojant galėtų būt seimo nutarimai nepriimti ir tokiu būdu seimas liktų bevertės. O panaikindami seimą, atidarysime vartus agitacijai kitos luomos, kuri teip-gi netingės pasidaruoti ir kaip tik pradėsime balsuoti kam skirt tautiškus centus, vieni norėsime skirt tautiškai-moksliskiams reikalams, o kiti šauksime, kad skirt visus vienuolyno namui ir teip suirimas ir būtų tarpe mūsų. Dār vienas paveikslas: Jeigu į seimą suvažiuoja pasiuntiniai nuo 100 kuopų ir jų nutarimus norime perbalsuoti, tai kaip bus, kad iš 3 ypatų literatiškas komitetas pagamina kokią knygą atspaudimui, kas užsitikės 3 ypatoms? Reiks perbalsuoti, o kaip galėsime balsuoti jos neskaitę; o kaip skatysime jeigu nuo 10 rarių vienas tik mokame skaityti? O kad ir mokėtume, argi neims laikas pakol 10,000 rarių perskaitys o ir perskaitę vieni norės Markso gyvenimą išleisti, antri šventųjų gyvenimus, kiti "krikš-

čioniškąjį socializmą", na ir tada mūsų visi darbai apsisistos, nes laiką turėsime sunaudoti savitarpinei kovai, o tai vis bus visuot. balsavimo pasekmės.

Mieli broliai! Argi ištiesų mes sau nieko geresnio ir naudingesnio nematome savo ateitei ir būvio pagerinimui, kaip tik tą visuot. balsavimą? Suv. Valst. darbininkai balsuoja, bet ką jie turi? Net pasiuntinio kongrese neturi. O pažvelgkime į Belgijos darbininkus, kurie savo rankose turi pramonės, jie ne šūkauja, bet ima viską į savo rankas ir laikui bėgant jų rankose liks visos įrėdnės ir pati valdžia. Jie tą įgijo ne su balsavimu, tik su sveiku protavimu ir veiksmu. Supratimas už ką balsuoti, yra svarbesnis negu pats balsavimas, o supratimą įgausime ne nuo balsavimo, tam reikia ko kito. Malonūs broliai! Žiūrėkime į dalyką iš visų pusių, nes kitaip, sulauksime vaisių kitokių negu geidžiame.

J. Butkus.

SLA. centro valdybai.

Newark, N. J. 27 SLA. kuopos susirinkime, 23 Sausio, tapo išrinkta kuopai valdyba: pirmininku V. Pranis, protokol. raštin. J. Dobinis, izdininku P. Vaičeliūnas ir finans. rašt. Vinc. Ambrozevičius. Laike rinkimų V. Ambrozevičius pats dalyvavo, bet kada V. Ambrozevičius likosi išrinktu finan. raštininku o ne izdininku, tapo neužganėdintas ir niekam nieko nesaikęs išėjo ir atidarė kitą susirinkimą savo namuose, pasisavinęs 27 kuopos pinigus, kp. knygas ir charterį. Nuo 27 kuopos tapo išrinktas komitetas, kad nueitų atimt nuo V. Ambrozevičiaus mūsų kuopos turtą; komitetas nuėjęs gavo atsakymą, kad neduos, net nepasakė jokios priežasties. Tada mūsų kuopa nutarė vienbalsiai, kad SLA. centro valdyba V. Ambrozevičių suspenduotų iki seimui. SLA. 27 kuopos valdyba:

V. Pranis pirm.,

Jonas Dobinis sekret.,

Petras Vaičeliūnas izdin.

Aukos.

Christopher, Ill. 207 kp. SLA. sudėjo aukų nelaimingiem: T. Lukošiu iš Ledford ir M. Stankevičiui iš Chicago. Aukavo: A. Balsis 50c., M. Šarkauskas 25c., K. Simonaitis 20c., I. Kontvainis B. Kontvainienė, V. Petrauskas, V. Paplauskas, M. Simanavičius po 10c. Viso suaukauta \$1.45. Pinigai pasiųsti į centro kasą.

Sekr. K. Simonaitis.

a. † a.

Montreal, Canada. 8 d. Gruodžio, 1909 m., Juozapas Balsevičius tapo nuvežtas į ligonbutį ir 9 d., 5 valandą ryte mirė. Velionis buvo vedęs, 34 metų amžiaus, paliko moterį su 2 metų mergaite. Velionis buvo nariu šv. Kazimiero draugystės, teip-pat ir 148 SLA. kuopos. Velionis tapo palaidotas 11 d. ryte, su bažnytinėmis apeigomis dalyvaujant šv. Kazimiero draugystės nariams. Velionis paėjo iš Lietuvos: Sūvalkų gub., Naumiesčio apskričio, Griškabūdžio parapijos. Vidgirių kaimo.

Reikalauja poros vaikų ir merginų, su gražiais balsais ir su gryna lietuviška kalba prie teatro lošimo, iš ko gautų gyventi ir važinėdami svietą pamatyti. Atsišaukite šiuo antrašu: "Tėvynė",

318 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Susirinkimai.

Chicago, Ill. SLA. 129 kp. pripuola buti susirinkimas 20 dieną Vasario 1 val. po pietų, J. Paugos salėj 1910, So. Union st. kamp: s 19 st. 129 kp. nariai malonėkit visi pributi, nes yra gana svarbus reikalas. Kviečiu pributi be atsisakymo. Teipgi kurie prisirašėt prie 37 kp. TMD., kurie tik man mokėjot pinigų prisirašydami, 20 d. Vasario turėsime susirinkimą apie 3 val. po pietų, po SLA. 129 kp. susirinkimo toj pačioj salėj. Ant paminėto susirinkimo bus gana daug reikalų sulig pranešimo centro valdybos. Išpildymas blankos kaslink gavimo charterio teipgi ir įstatų.

SLA. 129 kp. rašt. ir TMD. pirmin. F. A. Juozapaitis.

Pajieškojimai.

Pajieškau pačią Agotą Mandžiauskinę, po tėvais Taiserskaitė, Kauno gub., Šiaulių pav., Šiaulėnų par. Ji nuo manęs prasišalino 31 d. Sausio, amžiaus 25 metų, 5 pėdų ir 5 colių augščio, geltonų plaukų. Pasiēmė mergaitę trejų metų, daug pinigų ir prasišalino su Antanu Cibulu, jis paeina Suvalkų gub., Mariampolės par., 28 metų amžiaus, 5 pėdų augščio, didelia nosia, kaip šneka liežuvį prispaudęs, plonai taria žodį. Dovanoju, jeigu sugrižtų. Žinantie, malonės pranešti šiuo antrašu: (8)

L. Mendžiauskis, 37 Spring St., New Britain, Conn.

Kur buna Laurinas Kumpikevičius, paeina iš Kauno gub. Šiaulių pav. ir parapijos, Lietuvoje buvęs prie Zubovo už saugotoją miškų, atvažiavęs į Ameriką gyveno Pittsburge, Pa. Jis pats ar kas kitas, meldžiu duot žinią šiuo antrašu:

K. J. Malinauskas, 4722 Melrose St., Philadelphia, Pa

Pajieškau savo dviejų brolių Stanislovo ir Aleksandro, paeina iš Kauno redybos, Šiaulių apskričio, Ligunų miestelio, 7 metai Amerikoje, 3 metai kaip gyveno apielinkėse Chicago, Ill. Jie patį ar kas kitas atsišaukit, turiu svarbų reikalą. (8)

Regina Stankiūtė (Verbliugevičienė) 421-5-th ave., Homestead, Pa.

Pajieškau A. Žagaro iš Chicagos, Juozą Bulotą ir Augustą Javaričių iš Grand Rapids, Mich., Džimą Pranckų iš Waterbury, Conn. Malonus draugai, meldžiu atsišaukti ir atsisteisti lig 15 d. Vasario šių metų, nes nuo 15 Vasario mislinu apleisti Pittsburgą ant visados. Delto meldžiu atsisteisti laikams pasigerinus, juk aš jus gelbėjau krizio laike draugiškai, užtai meldžiu draugiškai man ir atsisteisti.

B. Grabauskas,

Box 13, Carson Sta. Pittsburg, Pa. (7)

Aš, Fortunatas Matula, pajieškau savo draugo, Leono Vaigauskio, kuris paeina: Kauno gub., Raseinių pav., Putramantiškių kaimo; pirm 8 metų gyveno New Britain, Conn., potam išvažiavo į Chicago, Ill., o dabar nežinau kur gyvena. Jeigu kas apie jį žinote, meldžiu duoti žinią ant žemiaus padėto antrašo, nes turiu labai svarbų reikalą. (2)

Fortunatas Matula,

635 E. Mainst., New Britain, Conn.

Pajieškau Kazio Mickevičiaus, paeina iš Lietuvos. Suvalkų g. Vilkaviškio pavieto, Vaitkabilių gmino, kaimo Grauzinių, pirma gyveno Anglijoj Londone, dabar nežinau kur. Malonės site, kas žinote ar jis pats atsišaukti šiuo antrašu: (7)

Petras Plioplis, 260 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Reikalaujame.

Reikalingas kriaučius prie siuvimo moteriškų drapanų, teipgi reikalinga ir mergina mokanti siūti arba turinti norą mokinties. Užmokestis pagal gabumą. Atsišaukite greitai šiuo antrašu:

M. Sharrys,

370 Bedford ave., Brooklyn, N. Y. (6)

Prakalbos

Pawnee, Ill. 223 kp. SLA. atsibus lietuviškas vakaras su prakalbomis 26 d. Vasario 1910 m. 6:30 vakare, J. D. Pollard salėje ir tęsis iki vėlybam laikui. Pirmas toks tai vakaras šiame miestelyj kokio dar iki šiol nebuvo girdėta, delto prašom atsilankyti kuoskaitlingiausiai, ne tiktai to miestelio, bet ir aplinkinių, nes tikimės turėti gerus ir pamokinančius kalbėtojus. Įžanga 25 centai.

Kuopos Komitetas.

Atydai Draugysčių Chicagoj ir aplinkinių miestelių.

Pranešame visoms Draugystėms, Kliubams ir Dramatiškiems Rateliams, kad Lietuvių Jaunimo Ratelis statys ant scenos 5-kių aktų tragėdiją "Živilė" 3-čią dieną Balandžio šių metų West Side Auditorium svetainėj. Todėl meldžiame nerengti viršminėtoj dienoj jokių pramonių, kad neužkenkti mūsų darbui.

(11)

Lietuvių Jaunimo Ratelis.

Dovana.

Turiu apie 3.000 spausų visokeriopų gromatų tinkamų dėl rašymo į Lietuvą ir kitur. Kas norės apturėti gražių gromatų, tegul prisiunčia 5c. markemis, tai apturės pusią tuzino gromatų. Kožnas lietuvis ar lietuvaite adresuokite: (8)

V. Strygas, 3207 E. Salmon St., Philadelphia, Pa.

Ant pardavimo.

Parsiduoda graborystė ir visi reikalingi daiktai laidotuvėms, teipgi dvi kariatės, vežimas mirusių vežimui į kapus, viena bogė 5 arkliai, parsiduoda pigiai ir su lengvom išlygom. Vieta pagal pat lietuvišką bažnyčią, 10,000 parapijonų, įstegta prieš 15 metų, biznis gerai jau išdirbtas. Priežastis pardavimo, išvažiuoja į Lietuvą arba ant farmų. Atsišaukit į "Tėvynės" spaustuve: 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. (9)

Naudokitės iš progos.

Visi, kurie užsirašys pas mane "LIETUVĄ" arba "VIENYBĖ; LIETUVNINKŲ" metams, kaipo nauji skaitytojai, prisiųsdami \$2.00 prenumeratos, gaus dovanų knygomis vertes \$1.25 pagal pasirinkimą iš mano katalogo.

P. MIKOLAJAIS, Box 62, NEW YORK, City.

Ant randos 36 Harvard st., Cambridgeport, Mass.

3 gyvenimai po du ruimu po \$5.00 ant mėnesi. 1 penkių ruimų gyvenimas \$9 00 ant mėnesio. Dasizinokite pas: (6) Ri verside Boiler Works, 50 Harvard St., Cambridgeport, Mass

Tabako Naudotojai.

Pagelbek mums iszgarsint mūsų tabaka tarp savo draugu, mes duosim tau szita gražu \$15.00 auksini laik. dovanai.

Graziai įrėzytas, dviem antvožais, dailiai išgrazintas, gerai padarytais viduriais. Pilnai brangakmeniais akmenuotas, viduriai gerai sustatyti su rinktiniais akmenais, su apsaugotu nuo dulkių, patentuotu reguliatorium, kotuku užsukamas ir užstatomas. Už tokį patį su pažymėjimu ant antvožų 14 k. čisto aukso, gwarantuotas ant 20 metų, krautuvininkas parukoš tau \$15.00 už lį.

Mēs norim, kad tu pagelbėtum mum išgarsinti mūsų gerą tabaką, cigaretams ir pipkei. Mēs prisiųsim po kiek kožno mūsų tabako Bosniško, Hercegoviniško, Ungariško, Turkiško ir Rusiško, drauge \$6.00 vertes. Tu gali lengvai parduoti jį tavo draugams, nes yra geriausias tabakas pasauleje. Toks pat kurį pripiratę rukti Europoj, kurį myli

teip labai. Po gavimui mūsų tabako, rekomenduok jį savo draugams, jeigu rasi jį tau tinkamu, pasakyk jiems kad klaustų krautuvišė kuriose perka, duok jiems mūsų vardą ir adresą. Tokiu budu tu mums gelbėsi išgarsinti mūsų kompaniją. Už pagelbėjimą nuo tavęs mēs duosim tau dykai šitą gražų laikrodėlį, moterišką ar vyrišką.

Tai vra proga, kokios neturėjai gauti pirmos klesos laikrodėlį be jokio cento. **Už tabaka mes tau rukuosim \$6.00**, prisiųsk mums 50c. stempomis, mēs pasiųsime tau į arčiausią expreso ofisą **tabaka ir laikrodėli**. Išexaminavok pirmiaus mokėjimo ir jeigu rasi tinkamais, užmokek expreso agentui likusius \$5 50, TABAKAS ir LAIKRODELIS tavo. O jeigu prisiųsi pilną sumą \$6.00 iš kalno, per money order ar registrotam laiške, tai mēs tau duosim kaipo priedą dovanai gražu auksinį retėžėlį. Pinigai gražinami kožnam, jeigu tuom neužsiganėdini.

P a s a r g a: Tas tiktai bus toliai, iki mēs busim užganėdinti savo išgar sinimu tabako, tad neatidėliuok, jeigu mislini gauti dovanai laikrodėlį.

Adresas: **European Tobacco Co.**
33 Leonard St., Dept. 79 NEW YORK.

J. Skritulskas Notarijus ir Agentas

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės, ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčių pinigų į visas dalis svieta greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigų ant amerikokiškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir vėseiloms. Iš tolimesnių miestų meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

JOHN SKRITULSKAS,
26 Broad street,
New Britain, Conn.
Telephone No. 550.

S.L.A. sąnariai, pirkite S.L.A. parduodamas knygas!

1 Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217 kaina	50 c.
2 Lietuviška Chrestomatija, pusl. 176	40 c.
3 Dieđai ir Gražina, pusl. 61	25 c.
4 Europos Istorija, pusl. 319	25 c.
5 Gėbsinis Jotis, pusl. 38	15 c.
6 Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23	10 c.
7 Konradas Valenrodas, pusl. 24	15 c.
8 Kražių skerdynė, pusl. 77	15 c.
9 Kun. Aleksandra Burba, pusl. 29	20 c.
10 Kelionė į Europą, pusl. 52	10 c.
11 Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56	15 c.
12 Lietuviai Amerikoje, pusl. 174	\$1.00
13 Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21	10 c.
15 Padėjimas Lietuvių Tautos, pusl. 55	25 c.
17 Petras Žemaitis, pusl. 69	20 c.
19 Padėjimas Lietuvių Tautos, (rusų kalba)	\$1.00
20 Dirva, pusl. 123 1898 m. vienas num.	75 c.
21 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c	

Viršminėtos knygos S.L.A. sąnariams yra parduodamos už pusę kainos pigiaus negu čia parodyta.

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI "DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATūros, KRITIKOS, SATYROS
IR JUOKŲ MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metal, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialais. Prenumerata metams \$1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairūs lietuvių plešti paveikslėliai iš mūsų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi raštis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "izmų" ir kitų ligų.

Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
812 - 33rd St., Chicago, Illinois.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinoms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karūnas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklelius, kepures ir marszkinlus paredus, telpgi visus bažnytnius aprėdatus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių
"LENKIS Z U LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė
nuo
Strėnų skaudėjimo
Degimo krutinėje
Galvos skaudėjimo
Kateros
Užsišaldymo
Neuralgijos
nuo
Gerklės skaudėjimo

Mešlungio
Skausmo krutinėje
nuo
Patrukimo
Azma arba
Dusulio
Štyvumo sprando
Skaudėjimo:
Šonuose
Rankų ir
Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė ligonbučiai, arba paslapti ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Reikia rašyti laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausią. Taigi rašykite reikalaudami agentūros. Kiekvienas lietuviškas šornikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Šornikai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

SKAITYK O ZINOSI VISKA.

Jagu neturi mano katalogą rašyk šendien o apturėsi gerusių armonikų, skripkų, klarnetų, trūbų, koncertinių ir daugybę kitokių muzikališkų instrumentų. Čisto auksu 14 K. Šliubinių žiedų, džięgorių, lenciugų, spilkų, kolcikų, kompasų auksinių ir paaukuotų, gerų britvų, visokio skiriaus drukavoju, masynukių, albumų portretam, revolverių, šaudyklių, guminiu lieterių, adresam pečečių, istorišku ir maldaknygų koku tik randasi lietuviškai kalbai, gražių popierių del rašimo gromatų su puikiais apskaitymais ir dainoms su drukuotais oplink konvertais tuzinas už 25c 5 tuzinai už \$1.00, 1000 už \$1.00. Lietuviška biblija arba šventas raštas seno ir naujo testamento lietuviškom literom puslap. 1127 družei abdayta, prekė su prisiuntimu \$3.00. Elektrikinis žiedas no reumatizmo, sudrūtėnimo

kūno, atgaivinimo kraujo, sutaisimo nervu ir daugybę kitokių ligų. Tukstanciškai žmonių dėkavoja už išgydymą, 14 K. paaukuotas ant 20 metų prekė \$3.00, prasto \$1.00. Prisiųskite savo tikrą adresą ir už 5c. markę o apturėsi šio mėto katalogą dykai su 450 paveikslais ir 1000 naudingų daiktų. Šornikam, agentam ir pedlioriam parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaudami viska pas tikrą lietuvi gausite, teisingus tavorus.

Adresuokite: **K. WILKEWICH, 112 Grand St, Brooklyn, N. Y.**